

СХВАЛЕНО

на спільному засіданні
вченої ради Хмельницького ОШПО
та науково-методичної ради
Хмельницького ОШПО
22 грудня 2022 року
протокол №5

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор
Хмельницького обласного
інституту післядипломної
педагогічної освіти

В.І. Очеретянко

наказ від 22.12.2022 року № 335-но

З В І Т
ПРО РОБОТУ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ОБЛАСНОГО
ІНСТИТУТУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ЗА 2022 РІК

м. Хмельницький
2022 рік

ВСТУП

У 2022 році інститут спрямовував свою діяльність на розвиток закладу як обласного координаційного, наукового, навчального, науково-методичного та інформаційно-аналітичного центру в системі дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти області для забезпечення рівного доступу до якісної післядипломної освіти відповідно до нових соціально-економічних умов розвитку України та нових викликів.

Реформаційні процеси в освіті, зокрема, продовження системної діяльності щодо реалізації Концепції державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» та підготовки фахівців до реалізації завдань нового Державного стандарту базової освіти, запровадження Базового компонента дошкільної освіти в умовах продовження пандемії та карантинних обмежень, а з 24 лютого – в умовах війни, стали потужним викликом для всієї системи освіти України й інституту зокрема.

Виклики було прийнято, і задля забезпечення максимально можливої якості освіти в умовах, що склалися, домінуючими у діяльності інституту стали наступні напрямки:

- ✓ Удосконалення регіональної системи безперервної освіти педагогічних працівників, згідно з Концепцією державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», забезпечення її випереджувального характеру, відповідно до напрямів реформування системи освіти, нових державних освітніх стандартів та сучасних підходів і нових суспільних викликів.
- ✓ Розвиток управлінського потенціалу органів управління освітою територіальних громад з урахуванням викликів воєнного часу, формування бази даних кращих практик з управління у сфері освіти територіальних громад та їх упровадження в практику роботи.
- ✓ Реалізація інноваційної моделі партнерської взаємодії інституту та центрів професійного розвитку педагогічних працівників, органів управління освітою, закладів освіти, у тому числі опорних закладів, щодо безперервного

професійного розвитку та забезпечення якісної освіти в умовах децентралізації з урахуванням викликів воєнного часу.

- ✓ Застосування варіативних моделей організації освітнього процесу та оновлення змісту і форм організації підвищення кваліфікації педагогічних кадрів закладів освіти у зв'язку з реалізацією Концепції «Нова українська школа».
- ✓ Підвищення кваліфікації вчителів основної школи у відповідності до нових професійних стандартів і вимог концепції «Нова українська школа».
- ✓ Забезпечення професійного розвитку педагогічних працівників щодо особливостей роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в рамках інклюзивного навчання з урахуванням викликів воєнного часу.
- ✓ Розвиток професійної компетентності педагогічних кадрів щодо реалізації інноваційних підходів у національно-патріотичному вихованні дітей та учнівської молоді.
- ✓ Формування цілісної системи виявлення здібностей та обдаровань учнів і психолого-педагогічного супроводу розвитку обдарованої молоді, підвищення рівня організаційно-методичної підготовки учнів закладів освіти до участі у всеукраїнських учнівських олімпіадах, турнірах, конкурсах.
- ✓ Зміцнення зовнішнього співробітництва, у тому числі міжнародного, участь у національних, міжнародних програмах і проєктах.
- ✓ Розвиток освітнього середовища регіону через формування ІК-компетентностей педагогічних працівників шляхом розширення електронного освітнього ресурсу та здійснення інформаційно-методичного супроводу педагогічних працівників з метою створення умов для оновлення форм, засобів, технологій та методів викладання шкільних дисциплін.
- ✓ Удосконалення компетентностей педагогів та керівників закладів освіти, актуальних в умовах Нової української школи, зокрема, щодо розбудови внутрішньої системи якості освіти, системи внутрішніх моніторингових та соціологічних досліджень в закладі.

Розділ I. ОРГАНІЗАЦІЙНО-КЕРІВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

1.1. Структура закладу

Реалізацію стратегічних пріоритетів та окреслених завдань забезпечували структурні підрозділи інституту. Станом на 1 січня 2022 року в інституті працював факультет підвищення кваліфікації педагогічних працівників, до складу якого входив науково-методичний центр організації та підвищення кваліфікації та 5 кафедр:

- теорії та методик природничо-математичних дисциплін і технологій;
- теорії та методик суспільно-гуманітарних дисциплін;
- менеджменту та освітніх технологій;
- педагогіки та психології;
- теорії та методики дошкільної і початкової освіти;

4 науково-методичних центри:

- професійного розвитку педагогічних і керівних працівників установ і закладів дошкільної та загальної середньої освіти;
- національно-патріотичного виховання, інформаційної діяльності та безпеки освітнього середовища;
- викладання інформатики, інформаційно-комунікаційних технологій і дистанційного навчання;
- моніторингу якості освіти, методичного супроводу науково-дослідницької роботи та міжнародного співробітництва;

а також Обласний ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти та Обласний навчально-методичний центр психологічної служби.

Задля забезпечення діяльності інституту працювали:

- фінансово-економічний відділ;
- відділ кадрової роботи та інформаційно-правового забезпечення;
- адміністративно-господарський відділ.

З серпня 2022 року інститут змушений залишити своє приміщення на вул. Озерна, 14 (загальною площею 3691,35 м²) та був релокований у приміщення, що знаходиться за адресою вул. Проскурівського підпілля, 139. Це суттєво

погіршило умови діяльності Інституту, знизило можливості надання освітніх послуг для працівників освіти області та стало критичним для самого існування Інституту. Не зважаючи на таке обмеження, Інститут повністю відновив свою діяльність та продовжував у повному обсязі задовольняти освітні запити педагогів області в їх бажанні професійного зростання. Нині заклад займає площу 487,7 м², яка включає 3 аудиторії-студії для роботи працівників науково-методичних центрів інституту, обласного навчально-методичного центру психологічної служби, обласного ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти і 21 кабінет для роботи працівників кафедр, науково-методичних центрів, ректорату (площа кожного з них бл. 6-8 м²); окремо поза межами інституту визначено приміщення для тимчасового розміщення бібліотеки та книгосховища, а також меблів та оргтехніки. Вирішенням проблеми відсутності аудиторного фонду в умовах війни стали можливості дистанційного навчання, які опановано колективом інституту.

1.2. Засідання вченої та науково-методичної рад

На розгляд найважливіших питань діяльності інституту спрямовували свою діяльність вчена та науково-методична ради. На 2 засіданнях ученої ради, 4 – науково-методичної та одному спільному було розглянуто близько 35 питань, більшість з яких стосувалася наукової, навчальної та методичної діяльності кафедр і науково-методичних центрів, а також науково-методичного супроводу та науково-методичної підтримки освітньої діяльності, що реалізувалася у співпраці з консультантами центрів професійного розвитку педагогічних працівників.

Основні питання було присвячено аналізу виконання Державних та обласних програм і проектів, підсумкам діяльності кафедр щодо виконання ними наукової, методичної та організаційної роботи, а також аналізу діяльності науково-методичних центрів та кафедр з окремих питань. Схвалено рішення експертної комісії щодо оцінки методичних розробок педагогів, які претендують на встановлення звань «учитель-методист», «вихователь-методист», «викладач-методист», «практичний психолог-методист», «педагог-

організатор-методист», «керівник гуртка-методист», розглянуто та схвалено навчальні планів курсів підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів на 2023 рік, а також затверджено програми семінарів, практикумів, вебінарів, майстер-класів та інших видів підвищення кваліфікації, які реалізуються інститутом.

Розглянуто питання пріоритетів діяльності науково-методичного центру виховної роботи, позашкільної освіти та інформаційно-видавничої діяльності у контексті модернізації освіти; здійснення науково-методичного супроводу професійного розвитку педагогічних працівників спеціальних закладів освіти в роботі з особами, які мають інтелектуальні порушення, в умовах реформування освітньої галузі; фахової підготовки вчителів історії до професійної діяльності в умовах Нової української школи; здійснення науково-методичного супроводу індивідуальної траєкторії професійного розвитку вчителів трудового навчання ЗЗСО області; фахової підготовки вчителів інформатики до професійної діяльності в умовах Нової української школи.

Схвалено низку нормативних документів, зокрема «Положення про науково-методичну раду», Положення «Про обласний педагогічний конкурс-виставку «Освіта Хмельниччини на шляхах реформування»» у новій редакції.

Підбито підсумки дослідно-експериментальної роботи регіонального рівня з проблеми «Психолого-педагогічне проектування особистісного розвитку дітей з особливими потребами в системі навчально-виховного процесу» (Кам'янець-Подільська спеціальна школа Хмельницької обласної ради).

Приділено увагу контролю за виконанням рішень НМР, зокрема «Про діяльність Хмельницького обласного навчально-методичного центру психологічної служби щодо профілактики поширення та подолання проявів насильства, булінгу в закладах освіти області», «Про діяльність інклюзивно-ресурсних центрів щодо забезпечення готовності педагогічних працівників закладів освіти до впровадження інклюзивного навчання» (комунальна установа «Інклюзивно-ресурсний центр» Ганнопільської сільської ради), «Про здійснення професійного розвитку педагогічних працівників закладів

позашкільної освіти, їх підготовку до роботи в умовах Нової української школи».

Пройшли експертизу й отримали рекомендацію до друку наукові та науково-методичні матеріали працівників інституту та освітян області (35 матеріалів).

Розділ II. НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ ТА РЕГІОНАЛЬНИХ ПРОГРАМ

2.1. Державні програми

У 2022 році основна увага у навчальній, науковій та науково-методичній роботі була зосереджена на реалізації Державних програм та їх науково-методичному супроводі, як-от:

- Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р);
- Державний стандарт початкової загальної освіти (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р № 87);
- Державний стандарт базової середньої освіти (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898);
- Базовий компонент дошкільної освіти (затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2021 року № 33);
- Державна цільова соціальна програма національно-патріотичного виховання на період до 2025 року (затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2021 р. № 673);
- Національна стратегія розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в Новій українській школі (Указ Президента України від 25 травня 2020 р. №195/2020);
- План заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 903-р);
- План заходів на 2021-2023 роки з реалізації Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 6 жовтня 2021 р. № 1215-р) тощо.

В рамках їх реалізації Інститут проводив навчальні семінари, вебінари,

тренінги, здійснював підготовку тренерів; здійснювалось моніторингове дослідження, проходили конкурси, інтерактивні виставки; розроблено та введено до навчально-тематичних планів курсів підвищення кваліфікації педагогів ряд нових тем та спецкурсів, створено навчально-методичні та науково-методичні збірники, посібники (в тому числі електронні), навчально-методичні комплекти для педагогів та учнів, на сайтах окремих науково-методичних центрів створено тематичні веб-сторінки, матеріали яких спрямовані на вирішення окремих питань, та інше.

2.2. Регіональні програми

Інститут здійснював науково-методичний супровід реалізації обласних програм.

1. Цільова комплексна програма розвитку освіти Хмельницької області на 2021-2025 роки (затверджена рішенням Хмельницької обласної ради від 24 вересня 2020 року № 39-34/2020). У межах реалізації Програми продовжувалось виконання ряду проєктів як в галузі дошкільної освіти, так і загальної середньої, позашкільної та післядипломної освіти, визначених Планом заходів та окреслених в розділах «Дошкільна освіта», «Повна загальна середня освіта», «Освіта дітей з особливими освітніми потребами», «Позашкільна освіта та виховна робота в закладах освіти», «Професійний розвиток педагогічних працівників», «Створення безпечного освітнього середовища в закладах освіти» тощо.

2. Обласна програма сприяння розвитку громадянського суспільства на 2021-2023 роки (затверджена рішенням сесії Хмельницької обласної ради від 24.09.2020 № 41-34/2020).

3. Програма поводження з відходами у Хмельницькій області на 2018-2022 роки (затверджена рішенням сесії Хмельницької обласної ради від 27.03.2018 року №39-18/2018).

На виконання цих програм та обласних планів заходів щодо реалізації державних програм (зокрема, щодо реалізації «Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в Новій українській

школі», план заходів на 2021-2023 рр. з реалізації Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року та ін.) Інститутом було здійснено розробку відповідних навчально-тематичних планів та навчальних програм, які впроваджено до комплексних навчально-тематичних курсів підвищення кваліфікації педагогів, розроблено окремі тематичні та авторські курси; продовжувалось створення дидактичних комплектів матеріалів для різних напрямів освітньої діяльності; розроблено та поширено методичні рекомендації щодо вирішення окремих питань; організовано та проведено науково-практичні конференції, круглі столи, семінари, вебінари з окремих питань; Інститут організував та координував роботу 19 угруповань різних категорій керівних та педагогічних працівників: обласні школи вищої педагогічної майстерності на базі досвіду окремих педагогічних колективів, творчі групи, клуби, обласні авторські творчі майстерні, творчі зустрічі переможців Всеукраїнських та обласних конкурсів зі слухачами курсів тощо.

Розділ III. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИХ І ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ

Навчальна діяльність інституту організовувалась відповідно до Законів України «Про освіту» (2017 р.), «Про повну загальну середню освіту» (2020 р.), Постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» та інших нормативно-правових документів.

Враховуючи вимоги чинного законодавства щодо навчання вчителів закладів загальної середньої освіти, Інститут здійснював підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти за 36-ти годинними комплексними освітніми програмами та 30-ти годинними додатковими освітніми програмами спеціалізації. Педагогічні працівники закладів дошкільної та позашкільної освіти підвищують кваліфікацію не рідше одного разу на п'ять років. Робочі навчальні плани й освітні програми для цієї категорії працівників розраховано на 72 академічних годин.

Підвищення кваліфікації для новопризначених директорів закладів загальної середньої освіти та їх заступників здійснювалось за освітніми програмами обсягом 90 акад. год.

У зв'язку із запровадженням Концепції реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» та відповідно до постанови Кабінету міністрів України від 04.04.2018 №237 зі змінами було проведено навчання 8909 вчителів з підготовки до реалізації нового Державного стандарту базової середньої освіти.

4014 педагогічних працівників різних категорій було охоплено навчанням на науково-методичних і науково-практичних семінарах, семінарах-практикумах, тренінгах, майстер-класах тощо з інноваційних питань та актуальних проблем відповідно до Концепції Нової української школи. Вони стосувались як фахових, так і ключових компетентностей педагогів, проводились як за авторськими програмами, розробленими працівниками інституту, так і за програмами, рекомендованими МОН України. Загалом було

організовано та проведено 62 таких заходи, тривалість яких варіювала від 4 до 24 годин.

Загалом навчальний процес здійснювався за понад 80 напрямками освітньої діяльності.

Зміст освітніх програм підвищення кваліфікації було побудовано з урахуванням професійних стандартів для відповідних категорій педагогічних працівників, керівників, Державного стандарту базової середньої освіти і спрямовано на розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, технологій), а також ключових компетентностей, умінь, визначених частиною першою статті 12 Закону України «Про освіту». Зокрема: психолого-фізіологічні особливості здобувачів освіти певного віку, створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами; використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку, тощо.

Навчальний процес на курсах підвищення кваліфікації упродовж року здійснювався згідно з вимогами чинного законодавства щодо роботи закладів освіти в умовах воєнного стану та з урахуванням Постанови Кабінету Міністрів України «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19» від 11 березня 2020 року №211, наказу МОН України «Про організаційні заходи для запобігання поширенню коронавірусу COVID-19» від 16.03.2020 р. №406. Навчання відбувалось з використанням технологій дистанційного навчання в синхронному та асинхронному режимах.

Слухачам курсів надавався необмежений доступ до ресурсів на сайті інституту <https://hoipro.km.ua/>, на сторінках, сайтах його структурних підрозділів:

- до навчальних матеріалів обласного інформаційного банку передового педагогічного досвіду; робіт-переможців учителів області, поданих на обласну віртуальну постійно діючу виставку «Освіта Хмельниччини на

шляхах реформування»; напрацювань обласних авторських творчих майстерень;

- до матеріалів наукової діяльності викладачів кафедр (збірників тез і статей конференцій, монографій, посібників, навчально-методичних комплектів та ін.);
- до відеоматеріалів (записів навчальних вебінарів, семінарів та веб-конференцій) та ін.;
- до електронних версій видань інституту (газети «Майбуття» та журналу «Педагогічний вісник Поділля»);
- до публічної інформації про курси, сертифіковані заходи з підвищення кваліфікації педагогічних працівників, що проводяться на базі ХОІППО тощо.

В умовах воєнного стану підтримувалася мережева взаємодія учасників освітнього процесу (в тому числі педагогів Хмельниччини, які продовжують свою професійну діяльність, перебуваючи як на території інших областей, так і за межами України), обмін досвідом, цифровими навчальними матеріалами за допомогою офіційної сторінки інституту, а також професійних освітянських груп, що створені та модеруються працівниками структурних підрозділів інституту.

Для організації освітнього процесу під час підвищення кваліфікації педагогічних працівників використовувались системи управління навчанням (LMS), зокрема Moodle та Google Classroom (пакет G Suite For Education).

Використовувались освітні ресурси для проведення вебінарів (ліцензійне програмне забезпечення для дистанційного навчання та проведення веб-конференцій Adobe Connect Pro), Google Meet (пакет G Suite for Education), Zoom (безкоштовна версія), трансляція You Tube та ін.

У 2022 р. різними формами підвищення кваліфікації охоплено понад 8870 педагогічних працівників за такими напрямками:

- працівники закладів дошкільної освіти;
- вчителі початкових класів;
- вчителі суспільно-гуманітарних дисциплін;

- вчителі природничо-математичних дисциплін;
- вихователі та інші працівники виховної сфери;
- педагоги спеціальної освіти;
- керівні працівники галузі освіти;
- практичні психологи та соціальні педагоги;
- директори інклюзивно-ресурсних центрів.

6 окремих заходів було організовано і проведено на комерційній основі, зокрема, дистанційні курси «Цифрові інструменти для організації дистанційного навчання», «Базовий курс з викладання мови програмування Java», «Цифрові інструменти для організації дистанційного навчання», «Українська жестова мова для вчителів української жестової мови», «Розвиток психолого-педагогічної та професійної компетентності викладача», дистанційний тренінг для вчителів біології «Інноваційні уроки в метавсесвіті».

Загалом за кошти фізичних і юридичних осіб пройшли навчання більше 290 осіб.

До бюджету інституту за 2022 рік надійшло 111.985 грн. (з них за класичні курси 56.440 грн., за проведення курсів на замовлення за окремими програмами 40.440 грн., за тренінги – 15.105 грн.), що удвічі менше ніж за попередній 2021 рік (254,27 тис. грн.).

Розділ IV. НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

4.1. Науково-дослідна проблематика інституту, кафедр та науково-педагогічних працівників

Науково-дослідницька та експериментальна робота інституту у 2022 році спрямовувалась за загальноінститутською темою «Модернізація діяльності керівних та педагогічних працівників щодо підвищення якості освіти у закладах загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти».

Всього дослідження здійснювалися за 5 кафедральними темами (в рамках загальноінститутської), з яких одну тему розпочато у 2022 році (кафедрою теорії та методик суспільно-гуманітарних дисциплін), 4 інші кафедри продовжували реалізовувати і лише наповнювали їх новим змістом:

- Розвиток загальних і професійних компетентностей педагогів у контексті вимог професійного стандарту вчителя (кафедра теорії та методик суспільно-гуманітарних дисциплін);
- Науково-методичний супровід управлінської діяльності керівників закладів загальної середньої освіти в умовах Нової української школи (кафедра менеджменту та освітніх технологій);
- Науково-методичний супровід забезпечення особистісної та професійної ефективності педагога в умовах Нової української школи (кафедра теорії та методики початкової і дошкільної освіти);
- Науково-методичні засади формування сучасного навчально-методичного комплексу з природничих предметів і технологій (кафедра теорії та методик природничо-математичних дисциплін і технологій);
- Психолого-педагогічні засади оптимізації професійної діяльності педагогів шляхом реалізації сучасних концептів освіти дорослих (кафедра педагогіки і психології).

У рамках кафедральних тем науково-педагогічні працівники кафедр проводили власні наукові дослідження за індивідуальними темами. Загалом розроблялось 28 індивідуальних теми, 4 з яких розпочато у 2022 році:

1. Планування та організація підвищення кваліфікації педагогічних працівників з урахуванням нових вимог (Соловей М.В., доцент кафедри менеджменту та освітніх технологій).
2. Підвищення фахового рівня вчителів інформатики щодо використання хмарних сервісів в умовах дистанційного навчання (Ребрина В.А., старший викладач кафедри теорії та методик природничо-математичних дисциплін і технологій).
3. Розвиток професійного мислення педагога засобами активного навчання (Шевчишена О.В., старший викладач кафедри педагогіки і психології).
4. Формування професійних компетентностей асистентів вчителів як основи забезпечення якості інклюзивної освіти НУШ (Войтович Г.І., старший викладач кафедри педагогіки і психології).

Станом на кінець 2022 року 5 тем закрито, 4 з яких виконано та завершено:

1. Формування лінгвокультурологічної компетентності вчителів української мови та літератури в контексті модернізації освіти (Місінкевич О.М., доцент кафедри теорії та методик суспільно-гуманітарних дисциплін).
2. Впровадження інноваційних форм і методів навчання керівників закладів загальної середньої освіти з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності (Павлюк В.Д., доцент кафедри менеджменту та освітніх технологій).
3. Теоретико-практичні засади формування позитивного психологічного клімату в педагогічному колективі (Пастух Л.В., старший викладач кафедри менеджменту та освітніх технологій).
4. Формування психологічної готовності вчителів до розвитку життєстійкості у дітей у закладах загальної середньої освіти (Шевчишена О.В., старший викладач кафедри педагогіки і психології).

1 тему закрито у зв'язку зі звільненням виконавця: Науково-організаційні напрямки удосконалення цифрової компетентності педагогічних працівників закладів освіти в частині використання цифрових пристроїв та мережі Інтернет

(Дрижал О.М., старший викладач кафедри теорії та методик природничо-математичних дисциплін і технологій).

Призупинено виконання 4-х тем викладачів кафедри теорії та методик природничо-математичних дисциплін і технологій у зв'язку зі змінами в штаті кафедр: Науково-методичні засади формування сучасного навчально-методичного комплексу компетентнісно орієнтованих завдань з математики (Гринчук Л.В.); Формування інформаційно- комунікаційної компетентності педагогічних працівників області щодо використання Інтернет-сервісів для створення навчального контенту (Максименко В.А.); Удосконалення професійної компетентності вчителів біології щодо створення сучасного дидактичного забезпечення (Мирна Л.А.); Навчально-методичні посібники нового покоління як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів (Павич Н.М.).

4.2. Підсумки наукових досліджень

Результати наукових пошуків презентовано на науково-практичних конференціях, форумах, засіданнях круглих столів, семінарах, вебінарах, включено до матеріалів лекцій та семінарів курсів підвищення кваліфікації, висвітлено у друкованих матеріалах, оприлюднено на сайті Інституту та в інший спосіб. Також науковий доробок презентувався на зібраннях, що проводились іншими закладами вищої освіти та освітніми установами (конференціях, форумах, педагогічних читаннях, семінарах, засіданнях круглих столів).

Дані, одержані в результаті наукових досліджень, проходили апробацію в освітньому процесі, науково-педагогічними працівниками та методистами інституту було презентовано близько 300 матеріалів, більше половини з яких побачили світ у збірниках тез, збірках наукових праць, науково-методичних та методичних матеріалів.

Усього науково-педагогічними та педагогічними працівниками інституту підготовлено 154 наукових статті та 22 статті методичного спрямування, які

опубліковано у збірниках наукових праць, науково-методичних та педагогічних виданнях, з них 13 статей – у збірниках, що входять до переліку фахових видань України, затверджених ВАК, 3 – у збірниках, що включені до міжнародних наукометричних баз.

4.3. Експертно-аналітична діяльність

Працівники Інституту прорецензували низку матеріалів освітян області (загалом близько 1200 наукових, науково-методичних та навчально-методичних та методичних матеріалів), підготували 2 експертні висновки щодо підручників, 2 відгуки на автореферати кандидатських дисертацій; 15 – на магістерські та дипломні роботи, забезпечували керівництво науковими роботами педагогічних працівників.

Науковці інституту працювали в експертних комісіях з оцінювання дидактичних і методичних посібників постійно діючої педагогічної виставки «Освіта Хмельниччини на шляхах реформування», в складі журі обласного конкурсу наукових робіт МАН, обласного фестивалю-конкурсу лялькових театрів закладів загальної середньої та позашкільної освіти «Чарівний світ ляльок», у складі журі дитячого творчого конкурсу «Ми – діти Космосу 2021», у складі суддівського корпусу фіналу Всеукраїнського фізкультурно-оздоровчого заходу серед учнів «Cool Games» (м. Львів, листопад 2022 р., Шкарпета В.Л. – старший суддя) та інших.

В умовах реформування держави загалом і освіти зокрема, зі зміною підходів та вимог до якості підготовки фахівців закладами вищої освіти зростає роль стейкхолдерів (від англ. stakeholders), зацікавлених сторін – фізичних та юридичних осіб, які мають інтерес у діяльності організації, тобто певною мірою залежать від неї або можуть впливати на її діяльність. Так, зовнішніми стейкхолдерами освітніх програм закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку педагогічних кадрів для області, виступають педагогічні працівники нашого Інституту:

Кошка О.А. – для Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (історичний факультет); Освітньо-професійна програма

«Історія та археологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія.

Кенц Г.І. – для Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії. Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія)».

Мирна Л.А.:

для Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (природничо-економічний факультет, кафедра біології та методики її викладання). Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»;

для Хмельницького національного університету, кафедра екології та біологічної освіти. Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)».

Шкарпета В.Л. – для Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (кафедра теорії та методики фізичного виховання). Освітньо-професійні програми «Середня освіта (Фізична культура)» першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти.

4.4. Дослідно-експериментальна діяльність

У 2022 р. проводилась дослідно-експериментальна робота регіонального рівня з 1 теми: «Психолого-педагогічне проектування особистісного розвитку дітей з особливими потребами в системі навчально-виховного процесу» у 1 експериментальному закладі міста Кам'янця-Подільського (Кам'янець-Подільська спеціальна школа Хмельницької обласної ради).

Учасниками дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня упродовж року було 20 закладів (з 10 тем):

1. Психолого-педагогічне забезпечення особистісно зорієнтованої освіти на засадах гуманної педагогіки в середньому загальноосвітньому навчальному закладі (Хмельницька середня загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 22 імені Олега Ольжича).

2. Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної середньої освіти (Кам'янець-Подільський НВК №3 у складі ЗОШ I-III ст. та ліцею, Славутський НВК «Спеціалізована ЗОШ I-III ст., ліцей «Успіх», Старокостянтинівська ЗОШ I-III ст. №1, Хмельницька спеціалізована ЗОШ I ст. №30) (планується завершення).
3. Формальна, неформальна, інформальна освіти у професійному вдосконаленні вчителів (НВК №9 м. Хмельницького) (планується завершення – грудень 2022 року).
4. Реалізація Програми «Нова українська школа у поступі до цінностей» (Кам'янець-Подільська загальноосвітня школа I-III ступенів № 10, Нетішинська загальноосвітня школа I-III ступенів №1, Хмельницька загальноосвітня школа I-III ступенів №13 ім. М.К.Чекмана, Чемеровецький навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-III ступенів, ліцей та міжшкільний навчально-виробничий комбінат») (планується завершення – грудень 2022 року).
5. Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти (Кам'янець-Подільський навчально-виховний комплекс № 3 у складі загальноосвітньої школи I-III ступенів та ліцею Хмельницької області, Славутський навчально-виховний комплекс «Спеціалізована школа I-III ступенів, ліцей «Успіх», Старокостянтинівська загальноосвітня школа I-III ступенів № 1 Старокостянтинівської міської ради Хмельницької області, Хмельницька гімназія №1 імені Володимира Красицького, гімназія №2 м. Хмельницького).
6. Організаційно-педагогічні умови надання корекційної допомоги дітям з порушенням зору (Кам'янець-Подільська спеціальна школа Хмельницької обласної ради).
7. Науково-методичне забезпечення реалізації авторської моделі «Школа толерантності» на базі закладів загальної середньої та позашкільної освіти Хмельницької області (Кам'янець-Подільська спеціальна школа

Хмельницької обласної ради, НВК №2 м. Хмельницького, Шепетівська ЗОШ І-ІІІ ст №6, Нетішинський комунальний позашкільний навчальний заклад Будинок дитячої творчості, ХОІППО).

3 експерименти всеукраїнського рівня у 2022 році було завершено і закрито («Теоретико-методологічні засади моделювання розвитку авторських шкіл (Ленковецька ЗОШ І-ІІІ ст., Пасічнянський НВК «ЗОШ І-ІІІ ст. – технологічний ліцей», ТБЛ м. Хмельницького), «Технологія навчання учнів початкової школи «Розумники» (Smart Kids)) – НВК №10 м. Хмельницького та «Створення моделі освітнього простору позашкільного навчального закладу в умовах децентралізації» – Хмельницький палац творчості дітей та юнацтва).

Ще 3 теми всеукраїнського рівня, які мали б завершитися, пролонговано керівниками експериментів, продовжується аналіз їх результатів та підбиття підсумків: «Формування позитивної громадської думки щодо освітніх інновацій» (СЗОШ І-ІІІ ступенів №12 м. Хмельницького, Ізяславський НВК «ЗОШ І-ІІІ ст. №5 ім. О.П.Онищука – гімназія», Новоселицька ЗОШ І-ІІІ ст. Полонської міської ради); «Формування ключових компетентностей обдарованої дитини (Хмельницький ліцей №17); «Електронний підручник для загальної середньої освіти» (E-book for secondary education (EBSE)) (НВК №10 м. Хмельницького, Кам'янець-Подільська СЗОШ №5, Дунаєвецький навчально-виховний комплекс «ЗОШ І-ІІІ ступенів, гімназія» Дунаєвецької міської ради, Шепетівський навчально-виховний комплекс №1 у складі: «Загальноосвітня школа І-ІІ ступенів та ліцей ім. Героя України М.Дзювельського»).

Розділ V. ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНИХ ТА НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ МІЖНАРОДНОГО, ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО РІВНІВ

Питанням удосконалення науково-методичного супроводу та забезпечення освітнього процесу, управління професійним розвитком педагогічних, керівних і методичних кадрів освіти було присвячено 28 науково-теоретичних та науково-практичних заходів: 18 конференцій, круглих столів всеукраїнського, обласного та регіонального рівнів, 2 форуми, 8 семінарів, вебінарів, зокрема:

Всеукраїнська науково-практична онлайн-конференція «Професійна діяльність учителя в умовах цифрової трансформації освіти» (07.04.2022).

Всеукраїнська науково-практична конференція «Освіта в умовах воєнного стану в Україні: психолого-педагогічний аспект» (присвячена пам'яті А. П. Назаренка) (01.11.2022).

Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Сучасні тенденції розвитку дошкільної освіти: досвід та перспективи» (17.11.2022).

VII інтернет-форум «Науково-методичний супровід педагогічних працівників у світлі Концепції нової української школи» (18-27.10.2022).

Засідання круглого столу (з міжнародною участю) «Євроінтеграція: шлях від самоідентифікації громадян України через упровадження європейських цінностей та підходів в освіті – до системної трансформації держави» (31.05.2022).

Засідання круглого столу (з міжнародною участю) «Математика в загальноосвітньому навчальному закладі: виклики сучасності» (20.10.2022).

Засідання круглого столу «Науково-методичне забезпечення авторської моделі школи толерантності» (лютий 2022).

Засідання круглого столу до Дня європейських мов «Ідіоматичні мовні єдності усього світу» (26.09.2022).

Засідання круглого столу «Під знаком єдності й гідності – до Перемоги» (10.11.2022).

Інформаційний гайд «День Соборності України: уроки історії для сьогодення» (22.01.2022).

У 3-х заходах міжнародного та всеукраїнського рівнів виступили в якості співорганізаторів:

Міжнародної науково-практичної конференції – Публічний Діалог «Депортації, масові репресії, штучний голод: інструменти політики тоталітарних режимів ХХ та ХХІ століть» (до 78-х роковин геноциду кримськотатарського народу) (Національний музей Голодомору-геноциду, Інститут дослідження Голодомору та ін., 17.05.2022);

V Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності» (Тернопільський ОІППО, 29-30.09.2022).

Міжрегіонального науково-методичного онлайн-семінару «Теоретико-практичні засади партнерської взаємодії соціономічної та освітньої сфер» (ХНУ, 26.04.2022).

Нові часи та нові виклики зумовили появу нових форм методичних заходів, які поєднували як освітян області, так і виходили далеко за її межі, зокрема:

методичний батл кращих педагогічних практик учителів початкової освіти Хмельниччини та Полтавщини (листопад, 2022);

методичний коворкінг з питань психологічної допомоги в екстрених та кризових ситуаціях (березень, 2022);

онлайн-марафон вихователів-методистів закладів дошкільної освіти: «Інформаційно-комунікаційна компетентність педагога в сучасних умовах» (12.04.2022);

онлайн-марафон «Стартує НУШ в основній школі» (10 секцій) (21.06.2022);

коворкінг «Цілюща сила арт-терапії» для закладів освіти обласної комунальної власності, ЗЗСО, ПТНЗ, інклюзивно-ресурсних центрів (жовтень, 2022) та інші.

Цьогоріч продовжено традицію проведення спільних науково-практичних заходів з територіальними громадами та проведення на запит територіальних громад навчально-наукових заходів.

Формат проведення конференцій у веб-режимі у 2022 році став домінуючим та надав можливості для проведення більшої частини запланованих наукових і науково-методичних заходів інституту в умовах карантину. Відбувались вони через G Suite (meet), Google Class, Google Meet, Zoom тощо.

Загалом за результатами цих зібрань інститутом підготовлено 17 збірників.

Розділ VI. ПІДГОТОВКА НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ТА МЕТОДИЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Для науково-методичного забезпечення освітнього процесу, керівної і методичної діяльності освітян працівниками кафедр та науково-методичних центрів інституту впродовж року підготовлено науково-методичну, навчально-методичну та методичну продукцію:

- 56 методичних рекомендацій, інструктивно-методичних листів та 3 буклетів щодо реалізації окремих напрямів освітньої та виховної діяльності;
- 89 навчальних програм та 1 комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної діяльності як для системи післядипломної педагогічної освіти, так і для інших типів закладів освіти; були співавторами 2-х модельних навчальних програм «Географія 6-9 класи», що отримали гриф МОН (Гільберг Т.Г.);
- 13 навчально-методичних праць та збірників науково-методичних матеріалів;
- Інформаційний дайджест «Бібліотека Нової української школи».

Тематика посібників, збірників, методичних рекомендацій стосувалася практично всіх напрямів науково-методичної діяльності інституту.

Традиційно реалізовувалась практика підготовки підручників, робочих зошитів, зошитів-посібників, практикумів, діагностичних карток, альбомів з природничо-математичних дисциплін і технологій, 9 з яких вже отримали гриф МОН (серед них **2 підручники**):

1. **Гільберг Т.Г.** Пізнаємо природу: підруч. для 5 кл. закл. заг. серд. освіти : ч.1. / Дар'я Біда, **Тетяна Гільберг**, Ірина Колісник. – Київ : Генеза, 2022. – 256 с. : **Гриф МОН**

2. **Павич Н.М.** Технології. 5 клас. Ірина Ходзицька, Тетяна Пасічна, Ольга Медвідь, **Ніна Павич**. - Х: Ранок, 2022. – 1,68 др.ар. **Гриф МОН.**

Актуальні питання педагогічної науки, методики та практики систематично висвітлювалися на сторінках обласних освітянських часописів, що видаються інститутом, – газеті «Майбуття» (у 2022 році вийшло 24 номери

газети) та журналі «Педагогічний вісник Поділля» (4 тематичних номери: «Передові педагогічні напрацювання у початковій школі», «Трудове навчання та технології», 2 спецвипуски «Освітній фронт Хмельниччини» та «Війна очима дітей», які присвячено фаховій та волонтерській діяльності колективів закладів освіти в умовах війни, волонтерській діяльності учнів у доленосний період спротиву російській військовій агресії проти України. Окремі розділи присвячено пам'яті подільських освітян, які в лавах ЗСУ загинули на полі бою, а також містять добірки поетичних і прозових творів учнівської та студентської молоді про російсько-українську війну).

Продовжено успішну практику створення нового авторського контенту для дистанційного навчання з навчальних предметів, відеоуроків та відеофрагментів з біології, хімії, географії, фізики, інформатики, історії та інших, розроблено тематичні завдання, презентації, мультимедійні матеріали, термінологічні словники, практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання, віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання, пакети тестових завдань для 5-11 класів. Розробкою відеоуроків, відеофрагментів займались обласні творчі групи учителів-предметників, які організовано методистами інституту.

Ці та інші навчальні відеоматеріали наповнюють авторські Youtube канали, а також Youtube канал Інституту. У списках відтворення лише Youtube каналу Інституту розміщено більше 200 таких матеріалів, перегляд яких сягає більше 187 тисяч разів. Лише за 2022 рік перегляд здійснювався 46 755 разів.

Розділ VII. НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

7.1. Поширення досвіду педагогічної та управлінської діяльності педпрацівників області

З метою розробки та впровадження у практику роботи інноваційних методів і технологій навчання й виховання, управлінської діяльності, а також для поширення педагогічного досвіду й пошуку оптимальних та інноваційних шляхів розв'язання конкретних педагогічних проблем на основі прогресивного досвіду педагогів та керівників, переможців всеукраїнських конкурсів, а також окремих навчальних закладів, працювало 21 угруповання різних категорій керівних і педагогічних працівників, діяльність яких організував та координував інститут:

- 1 асоціація керівників закладів освіти Хмельницької області;
- 9 обласних шкіл педагогічної майстерності;
- 8 авторських творчих майстерень, студій, груп;
- 3 обласних авторських педагогічних майстерні.

За результатами їх діяльності підготовлено методичні посібники, методичні рекомендації, поради, створено блоги.

З метою реалізації Концепції цифрової трансформації освіти і науки, а саме: формування сучасного відкритого інформаційно-цифрового освітнього середовища області, яке об'єднує всіх педагогічних працівників області та забезпечує простір для обміну прогресивним педагогічним досвідом, інноваціями в галузі освіти, в інституті активно використовується цифровий формат поширення кращих зразків досвіду. У 2022 році працівниками інституту поширено 234 досвіди педагогів-переможців, які посіли I місце на конкурсі-виставці. Поширення та популяризація здійснюється постійно, через семінари, тренінги, відео-конференції, та онлайн через сайт «Цифрова лабораторія ППД ХОШПО».

Виявлення та трансформування нових ефективних форм освітньої діяльності у педагогічну практику продовжує забезпечувати Обласна інформаційно-ресурсна лабораторія творчого педагога. Серед основних її

завдань – пошук, відбір, акумуляція та концентрація кращих освітніх, дидактичних, методичних напрацювань педагогів області та забезпечення вільного доступу до якісного контенту через електронний ресурс «Цифрова лабораторія ППД ХОІППО». У 2022 році Обласний інформаційний банк передового педагогічного досвіду поповнено 95 методичними розробками педагогів, яким встановлено звання «Методист».

У 2022 році з метою удосконалення та осучаснення проведення конкурсу-виставки розроблено та затверджено Положення «Про обласний педагогічний конкурс-виставку «Освіта Хмельниччини на шляхах реформування»» у новій редакції. Зміни спрямовані на вдосконалення роботи виставки та мотивацію учасників до творчого пошуку та професійного розвитку. Обласний конкурс-виставка педагогічних ідей «Освіта Хмельниччини на шляхах реформування» залишається потужним фаховим зібранням творчих напрацювань освітян області та найбільшим цифровим репозитарієм електронних педагогічних розробок в галузі освіти і нараховує 10 088 робіт. У 2022 році на обласний етап через реєстраційну платформу зареєструвалось 964 учасники. Призову кількість балів отримали 613 переможців (I м. - 173, II м. - 197, III м. - 243). Пріоритетними напрямками матеріалів у 2022 році були теми, спрямовані на:

- реалізацію концепції Нової української школи в адаптаційному циклі базової середньої освіти;
- технології та методики дистанційного і змішаного типів навчання в організації освітнього процесу;
- напрями організації освітнього процесу із запровадженням STEM-навчання;
- створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та запобігання і протидії булінгу;
- методики роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в рамках інклюзивного навчання;
- на реалізацію програми Президента «Здорова Україна» – модель здорової школи.

Досить актуальним і дієвим в умовах сьогодення виявився цифровий формат поширення та популяризації прогресивного педагогічного досвіду та

інноваційних ідей через цифрову форму постійно діючої виставки та обласного інформаційного банку ППД, розташованих на сайті «Цифрова лабораторія педагогічного досвіду ХОППО». Сайт забезпечує доступ до 11 180 кращих педагогічних розробок освітян області:

- виставка – 10 088 робіт;
- обласний інформаційний банк ППД – 1 092 матеріали досвіду;
- обласні школи педмайстерності – 9;
- обласні авторські педагогічні творчі майстерні – 8.

На сайті розміщено кращі творчі доробки педагогів, які представлено електронними навчально-методичними комплектами, електронними навчальними посібниками (зошитами), інтерактивними тестами, розробками квестів, мультимедійними розробками (онлайнві засоби та ресурси для створення інтерактивного навчального контенту для проведення дистанційного навчання), відеоекскурсіями, відеомайстер-класами, наборами тематичних презентацій з методичним супроводом, електронними програмними засобами тощо.

Запровадження цифрового формату співпраці з педагогами області, популяризації прогресивних педагогічних ідей виявилось доволі ефективним в умовах організації дистанційного навчання у зв'язку з військовою агресією і стало вагомим інформаційною та методичною підтримкою для вчителя. Про це свідчать аналітичні дані сервісу «Google Analytics». За 2022 рік на початок грудня 84 805 переглядів сторінок сайту, у 2022 році відвідування сайту «Цифрова лабораторія ППД ХОППО» збільшилось на 6 237 нових користувачів. Крім відвідувачів з нашої області та України зафіксовано відвідування користувачами з понад 30 країн світу.

Популяризація прогресивних педагогічних ідей здійснювалась через публікації кращого досвіду учителів області у фахових журналах, зокрема «Географія і економіка в рідній школі» - матеріали з досвіду роботи вчителів географії (Гільберг Т.Г., кращі практики 4-х учителів).

До релокації інституту в рамках популяризації педагогічного досвіду освітян області функціонували Музей освіти Хмельниччини, експозиція

постійно діючої виставки «Самчиківський народний розпис у дошкіллі Хмельниччини», експозиції виставкових стендів різноманітного тематичного спрямування. У нинішніх умовах станом на грудень 2022 року їх розміщено на локальних площах наявних приміщень, а експозиції Музею освіти Хмельниччини перебувають у згорнутому стані.

Підготовлено та проведено виставку «Вчитель ART», яку було відкрито 4 травня 2022 р., і вона продовжує діяти у Хмельницькому обласному художньому музеї. Виставка презентує та популяризує результати індивідуальної діяльності вчителів галузі мистецтва.

7.2. Науково-методичний супровід проведення конкурсів фахової майстерності педагогічних працівників

Працівники інституту здійснювали науково-методичний супровід проведення конкурсів фахової майстерності педагогічних працівників – як всеукраїнських (обласних етапів), так і конкурсів, ініційованих та проведених інститутом. Через карантин, що продовжує тривати, та повномасштабне вторгнення і військовий стан кількість конкурсів цього року була меншою і здебільшого відбувалась у дистанційному форматі.

Обласні конкурси:

- Конкурс **обласної педагогічної виставки «Освіта Хмельниччини на шляхах реформування-2022»**. Взяло участь 964 педагоги області, 63.5% з них посіли призові місця (це 613 осіб: I місце - 173, II - 197, III – 243).
- Обласний етап **Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек**, який проходив під гаслом «В нас єдина мета – Україна свята, нездоланна ніким і ніколи». Дипломами ХОІППО було відзначено кращі з 80 інформаційних продуктів, створених та надісланих учасниками.
- **I Обласний творчий фестиваль «Вчитель ART»**. Визначено 54 учасники-лауреати та 12 дипломантів.

Всеукраїнські:

- Конкурс **майстерності працівників закладів позашкільної освіти**

«Джерело творчості». На обласному рівні визначено 12 переможців, на заключному етапі конкурс не проведено у зв'язку з воєнними діями.

- Конкурс **рукописів та програм для педагогічних працівників закладів позашкільної освіти**. За підсумками конкурсу відзначено наказом МОНУ:
 - Гуменюк В.А., керівника гуртка, методиста Кам'янець-Подільського Центру ДЮТ;
 - Ковальського С.С., керівника гуртка, методиста ХОЦНТТУМ;
 - Зотову О.В., методиста ХОЕНЦУМ.
- Всеукраїнська **мережева бібліотечна акція** «Читаємо казки В. О. Сухомлинського». Представлено 150 матеріалів, які висвітлено на вебсайті та презентовано на всеукраїнському вебінарі (28.04.2022).

Наймасовішим серед конкурсів фахової майстерності залишався **Всеукраїнський конкурс «Учитель року»**. У 2022 році він відбувався за 4 номінаціями: «Інформатика», «Біологія», «Основи правознавства», «Мистецтво». З урахуванням карантинних обмежень, проводився в очно-дистанційному форматі.

Всеукраїнський конкурс «Учитель року-2022», відповідно до нового положення, з урахуванням змін, пов'язаних з територіальною реформою та через карантинні обмеження, вперше проводився у новому форматі – у два тури. Перший (обласний) тур конкурсу передбачав проведення відбіркового етапу, який було успішно організовано та проведено Інститутом у грудні 2021 року.

На офіційному сайті Міністерства освіти і науки України від Хмельницької області було зареєстровано 248 учасників за номінаціями:

- «Інформатика» 78 учасників;
- «Біологія» 76 учасників;
- «Основи правознавства» 50 учасників;
- «Мистецтво» 44 учасники.

На розгляд журі першого туру конкурсу «Учитель року-2022» подано 178 інформаційних матеріалів (реєстраційна картка учасника) з 42 адміністративно-територіальних одиниць області, зокрема, за номінаціями:

«Інформатика» - 63 матеріали;

«Біологія» - 54;

«Основи правознавства» - 32;

«Мистецтво» - 29.

Участь у відбірковому етапі успішно завершили 169 педагогів (у номінаціях «Інформатика» - 59 учасників, «Біологія» - 52 учасники, «Основи правознавства» - 32 учасники, «Мистецтво» - 26 учасників).

Учасниками фінального етапу в лютому 2022 року стали 38 учасників (у номінаціях «Мистецтво» - 11 учасників, «Біологія», «Інформатика» - по 10 учасників, «Основи правознавства» - 7 учасників).

За відповідними номінаціями переможцями першого (обласного) туру конкурсу визнано:

АНОСОВА Віталія Олександровича	– Кам'янець-Подільська спеціалізована загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 5 з поглибленим вивченням інформатики у номінації «Інформатика»
БАРАНЧУКА Сергія Олексійовича	– Білогірський опорний заклад загальної середньої освіти ім. І. О. Ткачука Білогірської селищної ради у номінації «Біологія»
ЛАБУТЕНКО Катерину Костянтинівну	– Дунаєвецька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Новодунаєвецької селищної ради у номінації «Основи правознавства»
СИМАКОВСЬКУ Тетяну Володимирівну	– Кам'янець-Подільський навчально-виховний комплекс № 14 у складі спеціалізованої загальноосвітньої школи І ступеня з поглибленим вивченням англійської мови та гімназії у номінації «Мистецтво»

Переможців та лавреатів заохочено грошовими преміями від Хмельницької обласної ради та Хмельницької обласної державної адміністрації (за І місце – в розмірі п'яти мінімальних заробітних плат; за ІІ місце – чотирьох; за ІІІ місце – трьох мінімальних заробітних плат відповідно у кожній номінації).

У другому турі Всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2022» взяли участь 2 учасники:

у номінації «Біологія» – БАРАНЧУК Сергій Олексійович (Білогірський опорний заклад загальної середньої освіти ім. І. О. Ткачука Білогірської селищної ради) – 15 місце;

у номінації «Мистецтво» – СИМАКОВСЬКА Тетяна Володимирівна (Кам'янець-Подільський навчально-виховний комплекс № 14 у складі спеціалізованої загальноосвітньої школи I ступеня з поглибленим вивченням англійської мови та гімназії Хмельницької області) – 10 місце.

З 28 листопада до 12 грудня 2022 року проходила реєстрація педагогічних працівників для участі у Всеукраїнському конкурсі «Учитель року-2023» (номінації «Захист України», «Основи здоров'я», «Початкова освіта» та «Фізична культура»), перший тур якого заплановано на лютий 2023 року.

7.3. Науково-методичний супровід роботи з обдарованими дітьми

Продовжувалась робота з розвитку здібностей та обдаровань учнівської молоді. Інститутом здійснювався і продовжує здійснюватися (оскільки через запровадження воєнного стану в країні проведення окремих конкурсів перенесено на кінець 2022 року, або ж їхнє проведення об'єднано з відповідними конкурсами у 2023 році) організаційний супровід учнівських конкурсів міжнародного, всеукраїнського та регіонального рівнів: «Геліантус», «Кришталева сова», «Левеня», «Лелека», «Патріот», «Соняшник», «Sunflower», «Об'єднаймося ж, брати мої!», Міжнародного математичного конкурсу «Кенгуру», Міжнародного конкурсу з інформатики та комп'ютерної вправності «Бобер», Національного чемпіонату з усного рахунку «Прангліміне» та інших.

Протягом листопада-грудня 2022 року учні 1-11-х класів закладів загальної середньої освіти брали участь у Міжнародному природничому інтерактивному конкурсі «КОЛОСОК для ЗСУ».

У 2022 році в країні (Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022) III етап всеукраїнських учнівських олімпіад проведено з 15 навчальних

предметів (англійської мови, астрономії, біології, інформатики, інформаційних технологій, історії, математики, німецької мови, польської мови та літератури, правознавства, російської мови та літератури, української мови та літератури, фізики, французької мови, хімії). Олімпіади з географії, екології, економіки, трудового навчання не відбулися.

На обласному рівні методистами Інституту організовано і проведено Інтернет-олімпіади з інформатики та математики. Цьогоріч участь у XXII відкритій Інтернет-олімпіаді з програмування взяли 475 учнів, з них 184 – з Хмельницької області і 291 – з інших областей. На всеукраїнському рівні школярі області беруть участь (листопад-грудень 2022 та січень 2023 року) в Інтернет-олімпіадах з біології, хімії, математики, географії, інформатики, інформаційних технологій, фізики, астрономії, економіки.

У 2022 році через продовження збройної агресії росії проти України обласні етапи учнівських турнірів (весняного періоду) не проводилися. У проведенні обласних етапів турнірів осіннього періоду перешкодою стала відсутність електроенергії та належного інтернету. Проте у грудні 2022 року працівниками НМЦ викладання інформатики та ІКТ та ДН вдалося провести обласний етап турніру юних інформатиків (дистанційно). Учасниками турніру були дві учнівські команди області (Шепетівської та Летичівської територіальних громад). Перемогу здобула учнівська команда Шепетівського навчально-виховного комплексу № 1 у складі: «Загальноосвітня школа І-ІІ ступенів та ліцей ім. Героя України М. Дзявкульського», яку рекомендовано до участі у фінальному етапі турніру.

Інститутом здійснюється координація роботи щодо участі учнівських команд області у фінальних етапах всеукраїнських турнірів юних фізиків, хіміків, винахідників і раціоналізаторів, проведення яких заплановано ІМЗО на січень 2023 року.

Багаторічна діяльність Інституту щодо організації і проведення Інтернет-олімпіади з інформатики та математики, відкритої Інтернет-олімпіади з програмування має пролонговані впливи і на результати міжнародних змагань

школярів. Неодноразові перемоги на них виборювали школярі нашої області, цьогоріч – це вихованці клубу АЛГОРИТМ (м. Хмельницький).

У фіналі **міжнародної олімпіади IOI-2022 (International Olympiad in Informatics)** – міжнародного змагання школярів з програмування, яке проходило в Індонезії, вибороли медалі:

Владислав Денисюк (11 клас, ліцей 17 м.Хмельницького) – срібна медаль;

Дарина Карпенко (10 клас, гімназія №1 м.Хмельницького) – бронзова медаль.

Балканська олімпіада з інформатики BOI-2022 (3-9 жовтня 2022 р., м.Бухарест, Румунія) та **міжнародний турнір Romanian Master of Informatics 2022 (RMI-2022)** також принесли перемогу вихованцям клубу АЛГОРИТМ. Дарина Карпенко (11 клас, гімназія №1 м.Хмельницького) – бронзова медаль.

На **Європейській дівочій олімпіаді з інформатики – European Girl's Olympiad in Informatics – 2022** вихованки вибороли 2 медалі:

Дарина Карпенко (11 клас, м. Хмельницький, гімназія №1 м.Хмельницького) – золоту медаль;

Уляна Маланяк (11 клас, м. Хмельницький, навчалася в гімназії №1, вибула на проживання в Австрію) – бронзову медаль.

Стабільно високим залишався рівень проведення обласних етапів міжнародних та всеукраїнських конкурсів філологічного спрямування:

- на обласному етапі **XIII Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Т.Г. Шевченка** перемогу здобули 18 учнів області (I місце – 7, II місце – 6, III місце – 5);
- на обласному етапі **XXIII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика** перемогу здобули 32 учнів (I місце – 9, II місце – 11, III місце – 12);

У 2022 році за результатами участі у XII Міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка **Стипендію Президента України** призначено Туржанській Дарині (8 кл. спеціалізованої ЗОШ I-III ст. № 12 м. Хмельницького).

Традиційний конкурс «Об'єднаймося ж, брати мої...» – переможці від області в номінації «України сини, волі браття» Данилюк Катерина, Матус Каміла (Центр туризму і краєзнавства Нетішинської територіальної громади), керівник Матус О. О.

Всеукраїнський фізкультурно-оздоровчий захід серед учнів «Cool Games» (фінал), який проходив у м. Львів, відбувався за участі методиста інституту Шкарпети В.Л. – старшого судді фінальних змагань (листопад, 2022 р.).

7.4. Науково-методичний супровід формування й розвитку професійної компетентності керівних кадрів і педагогічних працівників

У контексті розбудови Нової української школи з урахуванням регіонального компонента освіти, Інститутом визначено одне з першочергових завдань – забезпечення науково-методичного супроводу формування й розвитку професійної компетентності керівних кадрів і педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти щодо реалізації оновленого змісту освіти.

Акцент зроблено на реалізації відкритої мережевої взаємодії з урахуванням процесів децентралізації, глобальних та локальних викликів.

Працівниками інституту реалізується стратегія сприяння професійному розвитку педпрацівників, спрямована на пошук нового змісту та технологій співпраці з структурними підрозділами з питань освіти органів місцевого самоврядування, центрами професійного розвитку педагогічних працівників та закладами освіти.

Відповідно до визначених основних векторів науково-методичного супроводу педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої освіти методистами інституту проведено низку науково-методичних заходів з питань реалізації положень Концепції «Нова українська школа», впровадження компетентнісної парадигми освіти, нових державних освітніх та професійних стандартів.

Продовжено роботу з керівниками територіальних професійних спільнот (працює 19 обласних фахових професійних спільнот, методична студія координаторів територіальних професійних спільнот педпрацівників, рада директорів ЦПР ПП, рада керівників закладів ЗСО), сплановано роботу семінарів-практикумів, творчих груп та ін. форм професійного зростання педпрацівників закладів освіти області.

На запити керівників закладів освіти, структурними підрозділами з питань освіти органів місцевого самоврядування, центрів професійного розвитку педагогічних працівників впродовж 2022 року проведено близько сотні зустрічей в онлайн форматі.

Вкотре довів свою ефективність і дистанційний центр методичної підтримки – потужний ресурс для самостійної роботи педпрацівника (включає мережу сайтів, блогів, професійних груп у соцмережах тощо), консалтингової, інформаційної діяльності методиста відповідно до напрямів та освітніх галузей.

Удосконалюються підходи до онлайн-комунікації. Заслугує на увагу підготовка тематичних відеороликів учителями початкової школи та методистами з початкової освіти для формування відеоконтенту при проведенні методичних заходів з подальшим розміщенням на ютуб-каналі «Початкова освіта Хмельниччини».

Із упровадженням воєнного стану домінуючими формами роботи з педпрацівниками стали індивідуальні консультації з актуальних питань професійної діяльності, зокрема навчання та облік внутрішньо переміщених учнів/учениць, закінчення навчального року, оцінювання рівнів навчальних досягнень учнів, підготовки до впровадження нового Держстандарту базової середньої освіти тощо.

Науково-методична підтримка роботи керівників закладів загальної середньої освіти включала підготовку методичних рекомендацій з актуальних питань, консультування, навчання керівників з питань впровадження нового Державного базової середньої освіти, створення безпекового середовища, організації навчання з використанням дистанційних технологій, ведення електронного журналу у закладі освіти тощо.

На запити територіальних громад проведено тематичні зустрічі з управлінцями з проблем: «Оцінювання здобувачів освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти», «Стратегія розвитку закладу загальної середньої освіти», «Академічна доброчесність у закладах загальної середньої освіти», «Створення освітнього середовища в новій українській школі», «Шкільна автономія як механізм розвитку освіти», «Методичний менеджмент в закладі освіти: секрети успішності», «Професійний стандарт керівника ЗЗСО: два виміри професійної діяльності».

Не втрачає актуальності проведення традиційних заходів у не завжди традиційних форматах задля забезпечення методичної підтримки професійного розвитку педпрацівників закладів освіти, загалом було проведено більше 240 семінарів та вебінарів, 10 майстер-класів, 49 тренінгів.

Перші підсумки впровадження нового Держстандарту базової середньої освіти на рівні пілотного проєкту підбито під час обласного марафону «Стартує НУШ в основній школі» (21 червня) за участю представників структурних підрозділів територіальних громад з питань освіти, директорів та консультантів ЦПР ПП, керівників закладів освіти, педагогів, методистів ХОППО. Робота дев'яти секцій спрямовувалась на розкриття практик упровадження та забезпечення наступності між початковою і базовою середньою освітою.

Понад 6 тис. педагогічних працівників області стали учасниками серпневих педагогічних зустрічей «Виклики і пріоритети нового навчального року: пошук стратегій реалізації», проведених Інститутом з 18 до 25 серпня. Робота 19 фахових локацій спрямовувалась на розкриття особливостей освітнього процесу, організації викладання навчальних предметів і курсів крізь призму пріоритетних напрямів освітньої діяльності у 2022/2023 н.р.:

- продовження реформи загальної середньої освіти відповідно до Концепції «Нова українська школа»;
- реалізації завдань Базового компонента дошкільної освіти;
- впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти у 5 класах; оновлених навчальних програм з окремих предметів у 6-11 класах та оновлених типових освітніх програм у початковій школі;

- розробки і впровадження ефективних моделей освітнього процесу з урахуванням безпекового чинника, побажань батьків, можливостей закладу освіти; налагодження зворотного зв'язку, комунікації;
- посилення національно-патріотичного виховання;
- психологічної підтримки учасників освітнього процесу.

Одним із обласних майданчиків популяризації напрацювань та обміну досвідом з питань реалізації концептуальних засад Концепції НУШ вже сьомий рік поспіль є інтернет-форум «Науково-методичний супровід професійного розвитку педпрацівників в умовах реалізації Концепції нової української школи» (жовтень, 2022). Матеріали форуму узагальнено в збірнику матеріалів та оприлюднено через сайт інституту.

З метою реалізації методичної підтримки та забезпечення доступу педпрацівників до актуальної інформації започатковано та упродовж року підготовлено сім тематичних випусків ВІСНИКА НМЦ «Орієнтир»:

№1 «Організація освітнього процесу в умовах воєнного стану» (упорядник Кошка О., березень);

№2 «Закінчення 2021/2022 н.р.: алгоритми і рекомендації» (упорядник Кошка О., квітень);

№3 «Організація освітнього процесу в початковій школі в умовах воєнного стану» (упорядники Галас А., Кулик О., квітень);

№4 «Освітній процес і трудові відносини у запитаннях і відповідях», (упорядник Буймістер Л., травень);

№5 «Орієнтовні контрольні роботи з навчальних предметів за II семестр для учнів 5-11 класів» (упорядник Кошка О., автори – методисти Галкін Д., Гринчук Л., Каліночка Ю., Кенц Г., Левицький В., Луценко Л., Манзюк С., Махмутова А., Мирна Л., Мороз Т., Павич Н., Яцишена А., травень);

№6 «Освітній процес в закладах дошкільної освіти: практичні кроки реалізації в умовах воєнного стану» (упорядник Дарченко Л.Г., травень);

№7 «Стартує НУШ в основній школі» (червень).

7.5. Науково-методичний супровід дошкільної освіти

Реалізуючи Концепцію Нової української школи, одним із базових принципів якої є принцип безперервності освіти, держава визнає пріоритетність дошкільної освіти як обов'язкової первинної ланки системи безперервної освіти та забезпечує умови для її здобуття. Це спонукає і нас шукати нові підходи щодо науково-методичного супроводу її педагогів. Враховуючи завдання «Програми розвитку освіти Хмельницької області на 2021-2025 роки», у дошкільлі було окреслено наступні пріоритетні напрями:

- організація сучасного освітнього простору як сукупність умов, сприятливих для якісного проживання дошкільного дитинства;
- розвиток професійної компетентності педагога через постійний саморозвиток, самовдосконалення та сьогочасний методичний супровід (науковий, інформаційно-аналітичний);
- упровадження інноваційних технологій, прогнозування та відстеження їх результативності в освітньому процесі.

В реаліях воєнного часу Міністерство освіти і науки України визначило пріоритети діяльності закладів дошкільної освіти:

- створення безпечного, комфортного інклюзивного середовища для всіх учасників освітнього процесу;
- підвищення якості освітньої діяльності закладів дошкільної освіти;
- формування соціально-громадянської компетентності дітей дошкільного віку;
- партнерська взаємодія з батьківською громадою, тісна комунікація між усіма учасниками освітнього процесу.

З урахуванням цих пріоритетів Інститутом здійснювався системний науково-методичний супровід дошкільної освіти. Так, забезпечено долучення дошкільної педагогічної спільноти області до участі у науково-практичних і методичних заходах всеукраїнського рівня, організованих МОН України, Українським інститутом розвитку освіти та Інститутом проблем виховання НАПНУ:

- Всеукраїнський освітній форум з міжнародною участю «Якість освіти – пріоритет педагогічної діяльності»;
- Всеукраїнська науково-практична конференція «Готовність дитини старшого дошкільного віку до навчання в умовах реформування української школи»;
- Всеукраїнський вебінар «Як батьки можуть підтримати у складній ситуації дитину раннього та дошкільного віку»;
- Всеукраїнська інтернет-конференція «Освітній процес в закладах дошкільної освіти в умовах воєнного стану: теорія, практика, інновації»;
- Всеукраїнський вебінар «Заняття та ігри, які допоможуть дітям впоратися зі страхом та тривогою»;
- Онлайн-святкування Всеукраїнського дня працівників дошкільної освіти «Сучасне дошкілля – під крилами захисту»;
- Всеукраїнський вебінар «Психологічна підтримка дітей в умовах воєнних дій»;
- Всеукраїнський вебінар «Базові принципи цифрового освітнього середовища закладу дошкільної освіти»;
- 6 Всеукраїнських вебінарів, присвячених реалізації парціальних програм дошкільної освіти.

Інститутом організовано та проведено в режимі онлайн ряд заходів для педагогічних працівників закладів дошкільної освіти області:

3 обласних вебінари для педагогів ЗДО спільно з авторами проєкту «Впевнений старт».

Онлайн-марафон вихователів-методистів закладів дошкільної освіти «Інформаційно-комунікаційна компетентність педагога в сучасних умовах».

Семінари на замовлення територіальних громад (Антонінська, Віньковецька, Теофіпольська, Городоцька, Красилівська, Хмельницька) з актуальних проблем:

- Упровадження професійних стандартів «Керівник закладу дошкільної освіти», «Вихователь закладу дошкільної освіти»;

- Актуальні проблеми формування логіко-математичної компетентності дошкільника;
- ECERS - 3: що варто знати педагогам;
- Сучасні погляди на проблему імплементації оновленого Державного стандарту дошкільної освіти;
- Електронне портфоліо педагога закладу дошкільної освіти.

Методичний кроссінг вихователів ЗДО «Сучасні погляди на проблему імплементації оновленого Державного стандарту дошкільної освіти» (цикл з 5 занять):

- Інноваційні підходи до формування природничо-екологічної компетентності дошкільника;
- Інноваційні підходи до формування ігрової компетентності дошкільника;
- Інноваційні підходи до формування соціально-громадянської компетентності дошкільника;
- Реалізація освітнього напрямку «Особистість дитини»;
- Інноваційні підходи до формування мистецько-творчої компетентності дошкільника».

Організовано роботу експертної комісії щодо аналізу та оцінки матеріалів педагогів дошкільної галузі на встановлення звання «Вихователь-методист» (19 робіт) та передового досвіду, презентованого на обласну виставку «Освіта Хмельниччини на шляхах реформування» (159 робіт).

В рамках відзначення Всеукраїнського тижня дошкілля в області проведено ряд заходів регіонального рівня, зокрема:

- відеоролик, присвячений відзначенню Всеукраїнського дня працівника дошкільної освіти, який розміщено на YouTube-каналах ХОШПО та «Дошкілля Хмельниччини»;

- міжрегіональну онлайн-зустріч «На освітньому перехресті» (Хмельницька, Миколаївська, Чернівецька області).

Здійснювалась координація участі експериментальних ЗДО області в інноваційних освітніх проєктах «Афлатот» (міжнародного рівня) та

«Педагогічні умови становлення і розвитку особистості на ранніх етапах онтогенезу» (всеукраїнський).

Інформація про організацію та зміст методичного супроводу роботи ЗДО постійно висвітлювалась на сайті ХОІППО та у Fb-спільнотах «Реформа освіти – наше бачення», «Освіта Хмельниччини: реалії» та «Дошкілля Хмельниччини». Актуальні питання щодо нормативної бази, роботи ЗДО у дистанційному режимі, організації сучасного освітнього простору, розвитку професійної компетентності педагога, впровадження інноваційних технологій та передового досвіду презентувалась також у спільнотах «Порадник педагога ЗДО», «Наш Афлатот. Хмельницька область», «Долонька», «English box for kids and their teachers», «Музична скринька для дошкілля Хмельниччини». Започатковано та наповнено контентом нову спільноту для інструкторів з фізичної культури ЗДО «Спортивні намистинки для дошкілля Хмельниччини».

Продовжувалось адміністрування блогів: «Дошкільний світ Хмельниччини», «Батькам майбутніх першокласників», «Цифровий методичний кейс педагогів дошкільної освіти територіальних громад» та YouTube каналу «Дошкілля Хмельниччини».

На допомогу педагогічним працівникам ЗДО підготовлено:

- Інформаційно-методичний вісник Інституту «Орієнтир» №6 (травень), спецвипуск «Освітній процес в закладах дошкільної освіти: практичні кроки реалізації в умовах воєнного стану»;

- Інструктивно-методичні рекомендації «Про організацію освітньої роботи в закладах дошкільної освіти у 2022-2023 н.р. Окремі питання»;

- Інформацію по впровадженню інноваційних технологій за освітніми напрямами Державного стандарту дошкільної освіти – блог методичних матеріалів «Дошкільний світ Хмельниччини».

Для педагогічного загалу області проведено науково-практичну онлайн-конференцію всеукраїнського рівня «Сучасні тенденції розвитку дошкільної освіти: досвід та перспективи» (17 листопада 2022 р.), участь у якій взяли 178 педагогічних працівників Хмельницької та ще шести областей України.

Матеріали конференції узагальнено в збірнику наукових та науково-методичних праць та оприлюднено через сайт інституту.

7.6. Науково-методичний супровід початкової освіти

У системі неперервної освіти людини базовою освітньою сходинкою, від якої залежить освітня основа населення, виступає початкова освіта. Щодо вчителів початкових класів, то мережевим освітнім простором для них у системі післядипломної освіти є науково-методичний супровід щодо навчальної, адаптаційної, сервісної, дорадницької, експертної, коригувально-рефлексійної, модераційної, акмеологічної, коучингової, компенсаторної, фасилітаційної функцій педагогічного професіогенезу. Інститутом такий науково-методичний супровід моделюється з урахуванням векторності та адресної спрямованості, залежно від індивідуальних запитів, потреб, мотиваційних детермінантів педагога, його професійних можливостей, сформованого рівня педагогічної майстерності, компетентнісного досвіду.

Так, для голів методичних об'єднань учителів початкових класів міст, районів, територіальних громад проведено семінари та вебінари, засідання круглих столів, консультування за актуальними темами:

- Готовність до нового навчального року: говоримо про найактуальніше; Залежність між сформованістю наскрізних умінь учнів та методами роботи педагогів, стилем педагогічної взаємодії, організацією освітнього середовища.
- Підтримка творчого потенціалу дитини в умовах Нової української школи.
- Організація взаємодії учнів початкової школи засобами цифрових технологій.

Для вчителів початкових класів проведено вебінар спільно з Інститутом педагогіки НАПН України та ТОВ «Освітній проєкт «Світ чекає крилатих» від Анжеліки Цимбалару» за темою «Освітня програма «Світ чекає крилатих» – летімо разом».

Для усіх освітян галузі спільно з Полтавським ОІППО проведено методичний батл кращих педагогічних практик.

Коучинговий напрям науково-методичного супроводу реалізувався через проведення сертифікованих семінарів, тренінгів: Методичні аспекти впровадження інтегрованого курсу «Культура добросусідства» в НУШ; Медіагігієна вчителя початкової школи та інші.

Учасникам вебінарів запропоновано науково-методичний відеоконтент, педагоги мали змогу прослухати виступи спікерів, переглянути на YouTube-каналі майстер-класи «Інтеграція неадаптивних видів активності, співвідносних з різними освітніми галузями (природничою, мистецькою, математичною, технологічною, фізичною культурою) як засіб реалізації змісту та методів інтегрованого навчання».

Технологічність методик навчання відпрацьовувалась під час занять Школи вищої педагогічної майстерності керівників методичних об'єднань, творчих груп учителів початкових класів «Сучасний урок у початковій школі» та Творчої майстерні молодого вчителя.

Партнерська взаємодія з територіальними громадами забезпечується проведенням вебінарів з актуальних тем для вчителів початкових класів цих громад. Так, проведено ряд семінарів та вебінарів за запитами громад та/або Центрів професійного розвитку педагогічних працівників:

Дунаєвецької міської ради – онлайн-комунікацію «Особливості організації освітнього процесу учнів початкових класів в умовах війни»;

Хмельницької міської ради – вебінар «Методичний супровід діяльності вихователя групи подовженого дня»;

Теофіпольської селищної ради – вебінар «Сучасний урок у початковій школі із застосуванням інформаційних технологій»;

Полонської міської територіальної громади – вебінар «Психофізичне здоров'я учнів сучасної початкової школи: етика педагогічної взаємодії; педагогічні умови збереження психофізичного здоров'я молодших школярів»;

Білогірської селищної ради – «Педагогічна діяльність педпрацівників закладів загальної середньої освіти: вектори методичного менеджменту» та інші.

Інформаційно-комунікаційний напрям забезпечується шляхом адміністрування блогів та Фейсбук-спільнот:

- Довідник фахівців початкової освіти <http://pochshool.blogspot.com/>
- Вчителю початкової освіти Хмельниччини <http://wasonplants.blogspot.com/>
- Початкова освіта Хмельниччини <http://hmpochshcola.blogspot.com/>
- Домінанти методичної служби та диверсифікація форм системної підготовки педагогів початкової освіти
<https://metodchna.blogspot.com/2019/09/blog-post.html>
- НУШ Хмельниччини <https://www.facebook.com/groups/511749812529064>
- Методична підтримка вчителя початкових класів
<https://www.facebook.com/groups/722499472249784>
- Тренери НУШ (закрита група)

7.7. Реалізація концепції Нової української школи у базовій школі

Досягнення нових цілей української школи потребує постійного пошуку шляхів модернізації змісту освіти: реалізації принципово нових інструментів – педагогічних, методичних, які мають ґрунтуватися на особистісно орієнтованому та компетентнісному підходах до навчання. Досягнення мети сучасної освіти пов'язане з особистісним потенціалом учителя, його загальною та професійною культурою, без яких неможливе розв'язання наявних проблем навчання і виховання відповідно до нових освітніх парадигм та, відповідно, Державних стандартів. А це можливе лише за наявності високого рівня професійної компетентності, розвинених професійних здібностей.

Реалізація концепції Нової української школи у початковій, а з 2021 року – у проєктних закладах освіти базової школи, зумовили продовження в Інституті системної діяльності з підвищення кваліфікації фахівців, насамперед, щодо реалізації завдань нового Державного стандарту базової освіти.

Впровадження нового Держстандарту повної загальної середньої освіти на рівні пілотного інноваційного проєкту завершилось у 2021/2022 н.р у п'ятих класах закладів загальної середньої освіти, а з 2022/2023 н.р. розпочалося у

шостих класах. У 5-х класах з 2022/2023 н.р. розпочалося його масове впровадження у закладах освіти області та України загалом.

З 2021/2022 н.р. учасниками інноваційного освітнього проекту всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» є п'ять закладів ЗСО:

1. Гімназія № 2 м. Хмельницького (директор Байдич В. Г.);
2. Кам'янець-Подільський НВК №3 у складі ЗОШ I-III ст. та ліцею (директор Токар О. В.);
3. Славутський НВК «Спеціалізована школа I-III ст., ліцей «Успіх» (директор Зайонц І. М.);
4. Старокостянтинівська ЗОШ I-III ст. №1 Старокостянтинівської міської ради (директор Сідлецька В. В.);
5. Хмельницька гімназія № 1 імені Володимира Красицького (директор Ратушняк С. П.).

Пілотування здійснюється у восьми шостих класах за участю 230 учнів (станом на 01.09.2022 р.). Обласними координаторами є методисти інституту, координатор від регіону – перший проректор Гіджеліцький І. К.

За програмами НУШ упродовж 2022 року пройшли навчання 8909 осіб з підготовки до реалізації нового Державного стандарту базової середньої освіти, які або ж нині уже забезпечують реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти, або ж розпочинатимуть цей процес з вересня 2023 року (з них 5709 – учителі 5-х класів та 3200 – учителі 6-х класів).

Упродовж 2022 року обласними координаторами-методистами та науково-педагогічними працівниками Інституту забезпечувалась організаційна та науково-методична підтримка вчителів, що викладають у пілотних закладах.

Так, 21 червня 2022 р. відбувся обласний онлайн-марафон «Стартує НУШ в основній школі», що об'єднав небайдужу спільноту освітян Хмельниччини: представників структурних підрозділів територіальних громад з питань освіти,

директорів та консультантів ЦПР ПП, керівників закладів освіти, педагогів, методистів ХОІППО.

Захід було спрямовано на презентацію практик впровадження нового держстандарту на рівні пілотного інноваційного проєкту, осмислення ціннісних засад НУШ та варіантів управлінських рішень реформування освіти в умовах «рідкої сучасності». Він включав два блоки:

1. «Концепція НУШ: підготовка до впровадження в основній школі».

2. «Освітні галузі нового Держстандарту базової середньої освіти: від теоретичної основи до практичних рішень» та «Дієві практики реалізації Державного стандарту початкової освіти. Збереження наступності між початковою та основною школою» (робота в 9 секціях).

Обласними координаторами інноваційного проєкту підготовлено ВІСНИК НМЦ «Орієнтир» №7 «Стартує НУШ в основній школі»

<https://drive.google.com/file/d/1W4TPCC13RAFUwvWtn1RgRQ8mvSDTk2V/view>

Для вирішення нагальних питань продовжують свою роботу створені обласними координаторами предметні Viber-групи та Google Classroom.

7.8. Науково-методичний супровід виховної діяльності

Особливої актуальності в умовах російської війни набув один із пріоритетних напрямів діяльності Інституту – науково-методичне забезпечення реалізації задач національно-патріотичного виховання. Його реалізація іде в контексті стратегічних підходів до національно-патріотичного виховання дітей та молоді, визначених в Указі Президента України від 18.05.2019 №286/2019 «Про стратегію національно-патріотичного виховання», та нормативно-правових документів, зокрема: постанови Кабінету Міністрів України від 09.10.2020 № 932, якою затверджено План дій щодо реалізації стратегії національно-патріотичного виховання на 2020-2025 роки; постанови Кабінету Міністрів України від 30.06.2021 № 673, якою затверджено Державну цільову соціальну програму національно-патріотичного виховання на період до 2025 року; наказу МОН України від 06.06.2022 № 527 «Про деякі питання

національно-патріотичного виховання в закладах освіти України», «Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України».

Впродовж 2022 року Інститут продовжував системну роботу з питань національно-патріотичного виховання у напрямку забезпечення методичного супроводу діяльності педагогів. Він полягав не лише в допомозі щодо розв'язання їх професійних проблем, формуванні професійних якостей, а й у формуванні власної державницької життєвої позиції, що стало безумовним пріоритетом в умовах повномасштабного військового вторгнення.

Відповідно до логічно-змістового контенту «Концепції національно-патріотичного виховання у системі освіти» питання захисту та відбудови країни, допомоги і підтримки ЗСУ, консолідації суспільства у воєнний період, забезпечення участі у цьому процесі педагогів та учнівської молоді стали домінуючими при виконанні завдань національного виховання.

З метою забезпечення інтерактивних підходів до реалізації цих задач Інститут здійснював науково-методичний супровід участі педагогів у реалізації обласних проєктів: «Під знаком єдності – до Перемоги», «Розвиток національно орієнтованої системи благодійності та волонтерства», «Розвиток інформаційно-ресурсного забезпечення партнерської взаємодії школи та сім'ї у час війни», «В європейській сім'ї вольній новій» (залучення тимчасово переселених дітей та учнівської молоді до патріотичних акцій).

В рамках цих пріоритетів для організаторів виховного процесу розроблено:

- низку методичних рекомендацій: «Виховна система національно-патріотичного виховання як простір благополуччя та можливостей особистості учня у 2022-2023 н/р», «Про проведення заходів щодо вшанування подвигу учасників Революції Гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної сотні», «Особливості організації виховної діяльності педагогів у період воєнного стану», «Про відзначення 26-ї річниці Конституції України», «Про особливості діяльності класних керівників у період воєнного стану», рекомендації щодо реалізації цільової соціальної

програми національно-патріотичного виховання у Хмельницькій області на 2022-2025 роки;

- ментальні карти діяльності класних керівників щодо забезпечення дітей у період воєнного стану;
- кейс науково-методичного забезпечення формування патріотичних почуттів, громадянської компетентності та солідарної відповідальності старшокласників, членів учнівського самоврядування;
- модель програми «Учнівське самоврядування в поступі до національних цінностей».

В рамках реалізації обласного проєкту «Створення національно орієнтованої системи громадянської комунікації та виховання учнів» проведено вебінар та заняття школи педагогічної майстерності (на базі Гвардійської ТГ) з питання створення системи сервісних ресурсів для партнерської взаємодії закладу освіти з сім'єю щодо формування патріотичних почуттів дітей та учнівської молоді (січень-лютий).

Для консультантів центрів професійного розвитку педагогічних працівників, керівників методичних спільнот заступників директорів з виховної роботи, педагогів-організаторів, класних керівників проведено вебінар «Інноваційні підходи до реалізації завдань національно-патріотичного виховання в контексті нормативно-правових документів» (22 лютого). Учасники вебінару вшанували пам'ять Героїв Небесної Сотні, презентували шкільні Стрічки патріотичного чину «Гартовані Майданом».

Проведено онлайн-діалог «Про патріотизм в освітньо-виховній трансформації» та тренінги: «З Україною у серці – до Перемоги», «Особиста безпека під час війни» (квітень).

Для заступників директорів з виховної роботи організовано та проведено вебінар з питань науково-методичного супроводу реалізації програми академіка І.Д. Бега «Нова українська школа у поступі до цінностей» (20 вересня).

31 травня проведено засідання круглого столу (з міжнародною участю) «Євроінтеграція: шлях від самоідентифікації громадян України через упровадження європейських цінностей та підходів в освіті – до системної

трансформації держави». На ньому 78-ма учасниками дискутувались питання цінностей ЄС; питання українських цінностей в контексті європейських; про роль освіти у формуванні ціннісних основ українсько-європейського простору, а також питання діяльності шкільних європейських клубів як освітніх євроінтеграційних провайдерів. За підсумками засідання підготовлено збірник матеріалів, який оприлюднено через сайт Інституту та знаходиться у відкритому доступі.

10 листопада проведено круглий стіл «Під знаком гідності та єдності – до Перемоги», присвячений пошануванню пам'яті героїв-захисників України. Учасниками прийнято рекомендації щодо пріоритетності патріотичного виховання в системі освіти, увічнення пам'яті героїв російсько-української війни, створення альманахів героїки і мужності «Хроніки незламності».

Здійснюється методичний супровід упровадження ідей козацької педагогіки в освітній процес. Активно діє крайовий козацький полк «Подільські джури», до складу якого входить 100 дитячо-юнацьких об'єднань джурів. За його ініціативи в онлайн-режимі організовано флешмоб «Козацький інтерактивний супротив в період війни». В Інституті діє експозиція «Від козацької звитяги – до мужності і героїзму захисників Батьківщини в російсько-українській війні 2022 року».

Упродовж року активізовано проведення заходів з питань військово-патріотичного виховання. Проведено вебіари для учителів предмета «Захист України» з питань організації військової підготовки старшокласників. Підготовлено методичні рекомендації щодо змін у програмі викладання предмета «Захист України», активізації військово-патріотичного виховання у період воєнного стану, а також обласний вебінар щодо організації обласного етапу Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл-Джура». Розроблено систему сервісно-ресурсного забезпечення проведення Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» з предмета «Захист України».

У відповідь на виклики часу та військову агресію з'явилися суспільні запити щодо вшанування Героїв, котрі віддали за Незалежність та процвітання України найцінніше – своє життя. Відповідно, громадські та волонтерські

організації, професійні колективи тощо ініціюють та реалізують різноманітні форми увіковічення пам'яті тих, хто загинув, захищаючи свою Державу. Не став винятком і наш Інститут. Цілковита підтримка прагнення суспільства вшанувати подвиг Захисників України, відзначити героїзм наших сучасників, зберегти пам'ять про їхнє життя, віддане Батьківщині, і тим самим сприяти формуванню патріотичного світогляду наступних поколінь громадян України викликали появу звернення колективу Інституту до керівництва Хмельницької обласної ради з умотивованою пропозицією щодо присвоєння закладу імені полковника Анатолія Назаренка. За підсумками громадського обговорення, оголошеного обласною радою в рамках процедури присвоєння, Інститутом було організовано ряд заходів:

1. Електронне консультування. В телефонному режимі відбулося понад 120 комунікацій з представниками громад і трудових колективів області. За їхніми наслідками пропозицію щодо присвоєння ХОІППО імені Анатолія Назаренка, зокрема, підтримали своїми підписами 11845 педагогічних працівників, які представляють 643 заклади освіти області.

Також отримано листи підтримки з боку керівництва Хмельницького об'єднаного міського територіального центру комплектування та соціальної підтримки, Військової частини А2573, Хмельницької обласної організації профспілки працівників освіти і науки України, Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, Хмельницького ліцею II-III ступенів Хмельницької обласної ради та інших.

В усіх отриманих листах висловлюється підтримка ініціативи щодо присвоєння Хмельницькому обласному інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка.

2. 01 листопада 2022 організовано та проведено науково-практичну конференцію «Освіта в умовах воєнного стану в Україні: психолого-педагогічний аспект», яку було присвячено пам'яті А. П Назаренка. До її роботи долучилося 194 учасники (35 – наукові та науково-педагогічні працівники; 144 – педагоги-практики з Хмельницької, а також з Вінницької,

Волинської, Київської, Миколаївської, Полтавської, Рівненської, Харківської областей). Станом на 31.12.2022 здійснено понад 438 переглядів матеріалів конференції на YouTube каналі Хмельницького ОІППО.

3. 10 листопада 2022 організовано та проведено круглий стіл «Під знаком гідності та єдності – до Перемоги!», приурочений увічненню пам'яті героїв російсько-української війни та реалізації задач національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді в умовах воєнного стану. У його роботі взяли участь понад 170 освітян: науково-педагогічні працівники, керівники структурних підрозділів освіти, класні керівники, консультанти центрів професійного розвитку педагогічних працівників територіальних громад, волонтери, представники батьківської спільноти краю.

4. 29 листопада 2022 відбулася зустріч працівників Інституту з представниками громадських організацій, політичних партій та громадськості області, до якої доєдналися керівники і педагогічні працівники закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти, центрів професійного розвитку (районів, міст, ТГ), представники громадських та волонтерських організацій, а також члени родини Анатолія Назаренка. У зустрічі взяли участь понад 70 осіб.

Загалом у заходах у рамках громадського обговорення щодо присвоєння Хмельницькому обласному інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка взяло участь понад 12 тисяч осіб, переважно з числа освітян та громадських активістів, які висловили підтримку зазначеної ініціативи. По завершенню громадських слухань та висловленої одностайної підтримки учасниками заходів ініціативи щодо присвоєння Хмельницькому обласному інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка – колеги-педагога, громадського діяча та захисника Вітчизни, підготовлені матеріали передано до обласної ради для прийняття відповідного рішення. Переконані, що реалізація означеної ініціативи буде не лише гідним визнанням подвигу А. П. Назаренка, увіковічить пам'ять про Героя, засвідчить високий рівень громадянської свідомості освітян Хмельниччини, а й

надихатиме не одне покоління педагогів Хмельниччини та широкий загал учнівської молоді на служіння Україні.

Також учасниками зібрань прийнято рішення звернутися до Хмельницької обласної ради з ініціативою щодо розробки системи заходів із ушанування пам'яті героїв російсько-української війни.

Розділ VIII. ПІДТРИМКА ОСВІТИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

В умовах воєнного стану діти з особливими освітніми потребами є однією з найбільш вразливих категорій, яка потребує виняткової підтримки та уваги. Тому важливість забезпечення таким дітям здобуття освіти визначається насамперед створенням необхідних умов з надання психолого-педагогічного супроводу та корекційно-розвиткових послуг, незалежно від місця їх перебування. З огляду на це, серед пріоритетних завдань Інституту та освіти загалом у 2022 році було підвищення професійної компетентності керівників, фахівців інклюзивно-ресурсних центрів, педагогічних працівників закладів спеціальної, дошкільної, загальної середньої освіти щодо забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами (ООП) на здобуття якісної освіти, в тому числі, за інклюзивною формою навчання.

Здійснення організаційно-методичного супроводу діяльності інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ) та аналітичної діяльності щодо організації навчання дітей з особливими освітніми потребами покладено на Обласний ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти (ОРЦ); науково-методичний супровід освітньої діяльності спеціальних шкіл (класів), навчально-реабілітаційних центрів, закладів загальної середньої освіти обласного підпорядкування здійснюється науково-методичним центром професійного розвитку керівних та педагогічних працівників установ і закладів дошкільної та загальної середньої освіти.

Напрацьована система методичної роботи цих центрів з питань розвитку фахової компетентності педагогічних працівників, забезпечення інноваційного підходу до освітнього процесу, організації співпраці із закладами загальної середньої, дошкільної та спеціальної освіти дає змогу реалізувати належний методичний супровід забезпечення права на якісну освіту та надання високоспеціалізованих комплексних корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП, який спрямований на вирішення завдань із підвищення відповідної підготовки педагогів закладів освіти та фахівців інклюзивно-ресурсних центрів.

Відповідно до окреслених завдань в умовах воєнного стану здійснювалась навчальна, організаційно-методична, консультаційна, аналітична та інформаційно-просвітницька діяльність на основі комплексного підходу до організації та використання різних методів навчальної, корекційно-розвиткової та виховної роботи щодо освіти дітей з особливими освітніми потребами.

Так, 611 педагогічних працівників області, які працюють з дітьми з особливими освітніми потребами, вдосконалили свою професійну майстерність на курсах підвищення кваліфікації при ХОІППО. Працювали групи слухачів за наступними категоріями:

- вчителі інклюзивного навчання (з досвідом роботи);
- вчителі інклюзивного навчання (без досвіду роботи в інклюзивному класі);
- асистенти вчителів інклюзивного навчання;
- асистенти вчителів інклюзивного навчання (новопризначені);
- педагогічні працівники інклюзивних груп ЗДО;
- асистенти вихователів інклюзивних груп ЗДО;
- вчителі індивідуального навчання;
- вихователі шкіл-інтернатів, навчально-реабілітаційних центрів.

У межах комплексних програм курсів для низки категорій слухачів (учителі початкових класів, вихователі ГПД, вихователі ЗДО, директори та заступники директорів ЗДО, директори ЗЗСО, заступники директорів ЗЗСО з навчальної, навчально-виховної роботи, вчителів математики, вчителів хімії, вчителі фізики та астрономії, вчителі біології, вчителі географії, вчителі англійської мови в початкових класах та ін.) висвітлювались окремі теми щодо організації інклюзивного навчання:

- Інклюзивна освіта як психолого-педагогічна проблема, виклик сучасності, передумова дотримання прав людини (Бирко Н.);
- Створення інклюзивного освітнього середовища в закладах освіти (Бирко Н.);
- Алгоритм упровадження інклюзивного навчання в ЗЗСО (покрокова інструкція (Бирко Н.);

- Психолого-педагогічні засади інклюзивної освіти в сучасних умовах (для пед. працівників ЗДО) (Бирко Н.);
- Застосування концепції універсального дизайну в навчальній діяльності (Бирко Н.).
- Проблема компетентного батьківства в системі інклюзивного навчання (Шевчишена О.).

З цією ж метою проведено ряд заходів, які спрямовувались на розвиток компетентностей, реалізацію прав, використання ресурсів у воєнний період фахівцями (консультантами) інклюзивно-ресурсних центрів, керівниками та педагогічними працівниками закладів освіти щодо реалізації неперервного освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі внутрішньо переміщених. Загалом проведено 19 заходів щодо використання різноманітних прийомів, засобів, методів навчання, виховання в умовах воєнного часу, з них:

- 7 семінарів-практикумів;
- 1 тренінг;
- 3 круглих столи;
- 7 онлайн-зустрічей (комунікацій);
- 1 навчально-методичний вебінар для директорів та заступників директорів закладів освіти «Універсальний дизайн в освіті» на запит Кам'янець-Подільської міської ради (21 квітня, Бирко Н.).

Розроблено фахові рекомендації для використання в роботі фахівців інклюзивно-ресурсних центрів, корекційних педагогів, педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої освіти: «Розлади спектру аутизму у дітей», «Робота з дітьми з ДЦП», «Робота з дітьми з порушенням зору та слуху», «Методичні рекомендації для закладів освіти щодо організації інклюзивного навчання у 2021-2022 н.р.».

Підготовлено поради, консультації, пам'ятки, рекомендації для фахівців ІРЦ, педагогічних працівників ЗДО та ЗНЗ, потреба у яких актуалізувалася умовами воєнного часу: методичний посібник з техніки безпеки «Допомагати, щоб не зашкодити», поради батькам під час війни, поради педагогам щодо

навчання в умовах воєнного стану, психологічний профілакторій «Розгубленість сковає мозок?», «Як відновити звичний ритм життя під час війни побороти тривогу та не втратити ресурс», поради та підбір логопедичних вправ для покращення дикції у дітей, рекомендації «Розвиваємо фонематичний слух удома», «Логопедична робота з дітьми з розладами спектру аутизму», «Розвиток словника дітей дошкільного віку», «Артикуляційна гімнастика в домашніх умовах», «Корекційно-розвиткова робота з дітьми з заїканням».

Впродовж року проводилися індивідуальні та групові консультації, методичні рекомендації для керівників структурних підрозділів з питань освіти органів місцевого самоврядування, педагогічних працівників, консультації батькам, внутрішньо переміщеним особам щодо необхідності забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами на здобуття освіти в умовах воєнного стану.

Загалом надано понад 1300 методичних рекомендацій для директорів, фахівців (консультантів) інклюзивно-ресурсних центрів, педагогічних працівників, які охоплюють різні аспекти роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, в тому числі і внутрішньо переміщеним особам.

Освіта дітей з ООП залишається у фокусі уваги Інституту та громадськості. Задля забезпечення максимальної ефективності освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами здійснювався моніторинг проведення комплексних оцінок, психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг та участі у засіданнях команд психолого-педагогічного супроводу в закладах освіти фахівцями інклюзивно-ресурсних центрів.

На контролі Інституту було питання діяльності комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр» Ганнопільської сільської ради щодо забезпечення готовності педагогічних працівників закладів освіти до впровадження інклюзивного навчання». Про хід виконання рішення науково-методичної ради 2021 року щодо цього доповідалось на засіданні науково-методичної ради Інституту (червень, 2022).

На Сьомій всеукраїнській науково-практичній конференції «Освіта в умовах воєнного стану в Україні: психолого-педагогічний аспект» (в онлайн-

режимі засобами Google Meet з трансляцією на YouTube каналі Хмельницького ОШПО, 1 листопада), яку було присвячено пам'яті А. П. Назаренка, рядом питань та виступів було окреслено проблеми впровадження та перспективи розвитку інклюзивної освіти на Хмельниччині.

Розділ ІХ. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Системна діяльність із забезпечення психологічного супроводу здобувачів освіти проведена Обласним навчально-методичним центром психологічної служби. Серед пріоритетних завдань у 2022 році – підвищення ефективності надання психологічних і соціальних послуг фахівцями психологічної служби системи освіти області, створення сприятливих психолого-педагогічних умов для збереження психічного здоров'я учасників освітнього процесу; підвищення рівня резильєнтності педагогів; надання комплексної психолого-педагогічної підтримки дітям із сімей внутрішньо переміщених осіб. У фокусі уваги впродовж року було проведення інформаційно-превентивної роботи щодо попередження домашнього насильства в сім'ї та булінгу в закладах освіти.

Загалом для відповідальних за психологічну службу в територіальних громадах та інших категорій працівників психологічної служби організовано і проведено 11 семінарів з актуальних питань діяльності.

Питання психологічного супроводу розглядалось на нарадах, семінарах, проєктах, організованих окремими кафедрами та центрами інституту (7 заходів), територіальними громадами (Дунаєвецька, Солобковецька, Хмельницька – 3 заходи), Департаментом освіти, науки, молоді та спорту Хмельницької обласної державної адміністрації через участь в навчаннях ДСНС з органами управління з питань освіти та керівниками закладів освіти (10 виступів).

На допомогу в плануванні та забезпеченні ефективної діяльності фахівців психологічної служби закладів освіти підготовлено та надіслано в структурні підрозділи з питань освіти місцевих органів виконавчої влади близько 40 листів, з них 7 – інструктивно-методичного змісту. Особлива увага приділялась наданню консультативно-методичної допомоги фахівцям психологічної служби закладів обласної комунальної власності, роботі з новопризначеними

практичними психологами, соціальними педагогами та молодосвідченими відповідальними за психологічну службу в територіальних громадах.

Налагоджено співпрацю із психологами відділу соціально-гуманітарної роботи та психологічного забезпечення Центру забезпечення діяльності Головного управління Державної служби надзвичайних ситуацій України в області з питань психологічної допомоги в екстрених та кризових ситуаціях. Створено базу практичних психологів, соціальних педагогів Хмельниччини (105 осіб), готових до об'єднання зусиль із ДСНС з метою надання соціально-психологічної допомоги населенню.

Забезпечено участь практичних психологів, соціальних педагогів закладів освіти області у Всеукраїнському моніторинговому дослідженні «Вивчення стану психосоціальної допомоги та соціально-педагогічного супроводу дітей, постраждалих від військових дій і внутрішньо переміщених осіб у закладах освіти» (травень-червень).

За ініціативи Департаменту освіти, науки, молоді та спорту обласної державної адміністрації, участі фахівців психологічної служби обласних центрів соціальних служб, соціально-психологічної допомоги, закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти, центрів професійного розвитку педагогічних працівників, інклюзивно-ресурсних центрів Інститутом в очному форматі проведено коворкінг «Цілюща сила арт-терапії» (28 жовтня). 130 фахівців області мали змогу ознайомитися з особливостями терапевтичного впливу різних напрямів арт-терапії, ефективними арт-терапевтичними техніками для проведення консультативної, діагностичної та корекційної роботи.

Співробітниками центру здійснювалась експертиза:

- доробків фахівців психологічної служби та організаційно-методичний супровід участі переможців обласного етапу конкурсу авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів у III етапі Всеукраїнського конкурсу «Нові технології у новій школі» (номінація «Просвітницькі програми», 2 роботи);

- практик психолого-педагогічного супроводу та підтримки учасників освітнього процесу в умовах воєнних дій і збройних конфліктів (43 роботи). Кращі напрацювання фахівців психологічної служби Хмельниччини включені в «Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти в 2022/2023 навчальному році. Психологічні аспекти організації освітнього процесу в умовах воєнного/післявоєнного стану» (МОН України від 19.08.2022 №1/9530-22).

Протягом року на запити Департаменту освіти, науки, молоді та спорту Хмельницької ОДА, УНМЦ ППСР, ІМЗО та інших структур підготовлено низку матеріалів з питань:

- здійснення психологічного і соціального супроводу дітей внутрішньо переміщених осіб, а також їхніх батьків фахівцями психологічної служби;
- кадрового забезпечення закладів освіти області фахівцями психологічної служби;
- діяльності психологічної служби у 2021-2022 н.р. (аналітична довідка Хмельницької області);
- пропозиції до «Програми соціально-психологічної підтримки дітей у воєнний і повоєнний час» на 2023 рік тощо.

Надано понад **760 консультацій** за запитами усіх категорій педагогічних працівників, батьків, здобувачів освіти, військовослужбовців, вимушено переміщених осіб.

Постійно здійснюється інформування відповідальних за психологічну службу у територіальних громадах, фахівців психологічної служби закладів освіти обласної комунальної власності, практичних психологів, соціальних педагогів через Viber-групи, соціальні мережі щодо опрацювання сучасної психолого-педагогічної і методичної літератури, підвищення фахової компетентності.

Для педагогічного загалу області Інститутом проведено Сьому науково-практичну конференцію, традиційну з розгляду питань практики та інновацій психології у освіті та для освіти. Нові виклики сьогодення змусили визначити

нові пріоритети, змінити акценти та надати нового звучання конференції: «Освіта в умовах воєнного стану в Україні: психолого-педагогічний аспект» (в онлайн-режимі засобами Google Meet з трансляцією на YouTube каналі Хмельницького ОШПО, 1 грудня). Конференцію було присвячено пам'яті А. П. Назаренка – колеги, викладача кафедри педагогіки та психології, голови профспілкової організації інституту, полковника Збройних Сил України, кавалера ордена «За мужність» III ступеня, який віддав своє життя, захищаючи Незалежність і територіальну цілісність України. В рамках конференції проведено громадське обговорення ініціативи щодо присвоєння Хмельницькому обласному інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка. Матеріали узагальнено в збірник наукових і науково-методичних праць та оприлюднено через сайт інституту.

Підвищено кваліфікацію фахівців психологічної служби: закладів загальної середньої освіти – за 36-годинними комплексними освітніми програмами: 66 практичних психологів ЗЗСО, 55 соціальних педагогів ЗЗСО, 30 психологів ІРЦ, а також 25 практичних психологів закладів дошкільної освіти за 72-годинною програмою. До програм підвищення кваліфікації фахівців психологічної служби та інших категорій педагогічних працівників було включено ряд актуальних тем, зокрема, з питань запобігання торгівлі людьми (лист МОН від 30.05.2022 № 1/5735-22) та інших, з урахуванням листа МОН №1/8794-22 від 02.08.2022р. «Щодо діяльності психологічної служби у 2022/23 навчальному році».

Розділ X. ФОРМУВАННЯ ЄДИНОГО ОСВІТНЬОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ РЕГІОНУ

Від часу запровадження карантинних обмежень, а особливо з початком повномасштабного вторгнення, значної актуальності набуло питання удосконалення цифрової компетентності педагогічних працівників та впровадження в освітню систему області сучасних ІКТ задля забезпечення усім здобувачам рівного доступу до якісної освіти. У 2022 році виконання цього завдання залишалось пріоритетним для Інституту та набуло нового змісту.

У зв'язку з релокацією Інституту влітку 2022 року на нові площі суттєво меншого розміру та через передачу значного обсягу техніки на потреби територіальної оборони та Збройних сил України кількість комп'ютерної техніки та відповідних робочих місць в інституті зменшилась. Так, навчальна, наукова та методична діяльність в інституті нині забезпечується через 123 комп'ютерних робочих місця, з яких 23 – у комп'ютерних класах. Усі вони підключені до мережі Інтернет. Крім того, діє чотири зони бездротової мережі Wi-Fi для працівників. Це дозволило навіть в умовах карантинних обмежень та військового стану безперебійно забезпечувати навчання на курсах підвищення кваліфікації в очному форматі завдяки застосуванню технологій дистанційного навчання у синхронному та асинхронному режимах.

Так, підвищення кваліфікації слухачів курсів усіх напрямів, спрямоване на оволодіння ними інформаційно-цифровими компетентностями, проводилося за різними програмами (4, 6, 8 год.), що спиралися на базову 10-годинну програму «Цифрова культура педагога», яку було оновлено відповідно до професійного стандарту вчителя (затв. Мінекономіки 23.12.2020 р.).

Підготовка вчителів інформатики до викладання за новим Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти здійснювалась як на курсах підвищення кваліфікації, так і через інші форми роботи.

З метою вдосконалення цифрової компетентності вчителів та підвищення результативності їх роботи в умовах карантину та дистанційного навчання було організовано та проведено серію тренінгів, один з яких – на комерційній основі.

Проводились вони для вчителів інформатики та інших категорій педагогічних працівників у вигляді вебінарів з використанням сервісів Google (Google classroom, Google meet), зокрем, тренінг з питань вивчення програмування мовою Java (29 вчителів), 10 вебінарів.

Щоб прискорити процес запровадження електронних журналів та електронних щоденників, проведено вебінар, в рамках якого поширено досвід Полонської громади, у якій всі 20 ЗЗСО (100%) працюють за електронними журналами, не використовуючи паперових. Запис вебінару доступний для перегляду на Youtube каналі Хмельницького ОІППО.

Загалом проведено понад 145 навчальних вебінарів, якими охоплено понад 500 педагогічних працівників.

З метою самовдосконалення та розвитку цифрової компетентності науково-педагогічних і педагогічних працівників Інституту для них проводились також групові та індивідуальні консультації.

Матеріали усіх заходів висвітлено на сайтах інституту: сайт для вчителів інформатики (оновлено у 2022 році), вісник ХОІППО, в соціальній мережі Фейсбук у групах «Інформатики Хмельниччини», «Реформа освіти – наше бачення», «Інформаційно-комунікаційні технології на допомогу методисту» та ін. Завдяки рубрикам сайту для інформатиків Хмельниччини «Кабінет інформатики», «Розробки уроків», «Дистанційна школа олімпійського резерву з програмування», «Заходи», «Змагання», «Цифрова лабораторія педагогічного досвіду Хмельницького ОІППО» забезпечено реалізацію сучасних форм методичного супроводу викладання інформатики, розміщено кращі доробки вчителів області, висвітлено актуальні питання викладання інформатики та ІКТ.

На сайті Інституту продовжувалось наповнення матеріалами та оновлення сторінки «Навчальні матеріали для дистанційного навчання», на якій розміщено відповідні матеріали на допомогу педагогам області. Серед них:

- Алгоритм дій класних керівників та вчителів з організації дистанційної роботи з учнями.
- Освоюємо сервіси для дистанційного навчання.

- Методичні рекомендації щодо організації проведення навчальних занять за допомогою дистанційних технологій для учнів 5-11 класів.
- Методика дистанційного навчання.
- Інструкція по роботі з ZOOM.
- Інструкція для роботи з Google Meet.
- Цикл матеріалів для вчителів математики, інформатики, фізики, іноземних мов, української мови, біології, хімії, історії, початкових класів, географії, фізичної культури тощо.

Наповнювався відеоконтентом Youtube канал «Хмельницький ОППО», через який здійснюється трансляція освітніх заходів (вебінарів, конференцій, онлайн-семінарів, продовжують діяльність авторські Youtube канали працівників інституту, зокрема канал «ІКТ в освіті» та інші. Постійно поповнюється ментальна карта «Освоюємо сервіси для дистанційного навчання» (автор відеороликів Сологуб О.С.).

Для вчителів інформатики працюють сторінки «Цифровий хаб», «Вільне програмне забезпечення» та «Завдання Всеукраїнської олімпіади з інформаційних технологій» сайту <https://info.hoippo.km.ua/>

На визначення стану цифровізації закладу освіти та його самоудосконалення був спрямований міжнародний проєкт SELFIE, який було запроваджено у 2021 році і продовжено у 2022 році. До проєкту долучилось більше 50 шкіл, які через анкетування учнів (27 питань) та вчителів (52 питання) здійснюють комплексну самооцінку своїх закладів в частині результативності застосування цифрових технологій та розробляють стратегічні програми самовдосконалення.

Значна увага приділялась підтримці обдарованої учнівської молоді:

- дистанційною школою з програмування навчанням охоплено понад 750 учнів із 59 закладів освіти області;
- проведено ХХІІІ відкриту Інтернет-олімпіаду з програмування, в якій взяли участь 475 учасників (з них 184 учні з Хмельницької області, 291 – з інших областей);

– проведено обласний етап Всеукраїнського турніру юних інформатиків, переможцем якого стала команда «Такі собі програмісти» ліцею м. Шепетівки.

З метою реалізації Концепції цифрової трансформації освіти і науки, формування сучасного відкритого інформаційно-цифрового освітнього середовища області, яке об'єднує всіх педагогічних працівників та забезпечує простір для обміну прогресивним педагогічним досвідом, поширення інновацій в галузі освіти обласний педагогічний конкурс-виставку «Освіта Хмельниччини на шляхах реформування», який розпочав свою діяльність в цифровому форматі з 2014 року, цього року переведено на виключно цифровий формат. Так, у зв'язку з військовою агресією, для реєстрації учасників було створено онлайн платформу, на якій зареєструвалося **964** учасники. Методичний супровід та співпраця між учасниками та експертними предметними комісіями (**23** номінації) було налагоджено дистанційно через сайт «Цифрова лабораторія педагогічного досвіду Хмельницького ОШПО». Контент для розділів сайту у 2022 році поповнено **708** прогресивними педагогічними досвідами. На сьогодні сайт забезпечує доступ до **13.357** кращих педагогічних розробок освітян області, які об'єднано у 4 розділи, кожен з яких забезпечено нормативними документами та методичними рекомендаціями, що знаходяться у постійному доступі (*деталі – в розділі Звіту 7.1.*). Зміст контенту сайту відповідає сучасним вимогам, а вільний доступ відкриває можливості педагога до професійного розвитку та самовдосконалення, навчання впродовж життя.

Розділ XI. МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ. МОНІТОРИНГОВІ ТА СОЦІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В РЕГІОНІ

Одне з найактуальніших питань у процесі реформування освіти – питання забезпечення її якості. В умовах довготривалих карантинних обмежень та повномасштабної війни, коли домінуючим форматом навчання став дистанційний, питання збереження якості освіти та відстеження її результативності набуло нового сенсу. Визначений Інститутом один з пріоритетів діяльності на 2022 рік – модернізація форм, змісту і методів роботи з питань моніторингу якості освіти – продовжив свою реалізацію і в умовах війни. Адже залишається на часі відстеження результативності реформаційних процесів, виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях та у закладах освіти, визначення можливих освітніх втрат та їх компенсація.

В рамках цього продовжувалась співпраця між інститутом та Українським центром оцінювання якості освіти (УЦОЯО), Вінницьким регіональним центром оцінювання якості освіти (ВРЦОЯО), Управлінням Державної служби якості освіти (ДСЯО) у Хмельницькій області.

Інститут активно працював із закладами освіти області в частині розбудови ними внутрішньої системи оцінювання якості освіти (для закладів дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти), підготовки їх до забезпечення ефективної роботи щодо підвищення якості освіти та готовності до інституційних аудитів і сертифікації педагогічних працівників.

На замовлення ДСЯО в Хмельницькій області організовано та проведено навчання в рамках підготовки освітніх експертів. Відповідно до нової нормативної бази оновлено навчальну програму 30-годинного курсу підготовки та підвищення кваліфікації експертів з інституційного аудиту «Інституційний аудит. Оцінювання освітніх та управлінських процесів закладів загальної середньої освіти» і проведено навчання 2-х груп та підготовлено 64 експерти для області.

Також організовано навчання для керівників закладів загальної середньої освіти з питань розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти та підготовки до інституційних аудитів шляхом проведення авторських курсів:

«Підготовка закладу освіти до інституційного аудиту» (2 групи, 38 керівників ЗЗСО та ЗДО);

«Розбудова внутрішньої системи забезпечення якості освіти та інституційний аудит» (2 групи, 36 керівників ЗЗСО та ЗДО).

На комплексних курсах підвищення кваліфікації для керівників ЗЗСО, ЗДО, ЗПО розглядались теми:

- Державна політика щодо забезпечення якості освіти у ЗЗСО. Державний нагляд (контроль) у сфері освіти;
- Нормативно-правове забезпечення та порядок проведення інституційного аудиту. Права й обов'язки керівника закладу освіти та членів експертної групи;
- Розбудова внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Самооцінювання – важлива складова функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- Система моніторингу педагогічної діяльності: теоретичні засади та інструментарій оцінювання навчального заняття;
- Аналіз тенденцій якості освітньої діяльності ЗЗСО за результатами інституційних аудитів та інші.

Проводилась спільна робота з ДСЯО щодо підготовки до сертифікації педагогічних працівників, а також навчання освітніх експертів відповідно до нової нормативної бази, зокрема, навчання експертів з питань оцінювання професійних компетентностей вчителів початкових класів під час їх сертифікації (м. Хмельницький, 15, 16, 19 вересня 2022 р., Ковальська О.П.).

Працівники інституту також запрошувались в якості експертів для оцінювання професійних компетентностей вчителів початкових класів під час сертифікації: Галас А.В. (у 2-х осіб), Ковальська О.П. (у 2-х осіб) та Романова О.В. (у 2-х осіб).

У 2022 році Інститут, у рамках співпраці з УЦОЯО та ВРЦОЯО, забезпечував участь області в основному етапі міжнародного порівняльного дослідження якості освіти PISA-2022 шляхом:

- проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи щодо специфіки дослідження;
- участі регіонального координатора в організації та проведенні дослідження на базі закладів-учасників (05–26 жовтня 2022 р.).

До вибірки дослідження було включено 266 учнів та студентів 8 закладів загальної середньої та вищої освіти області:

1. Дашковецького ліцею Віньковецької селищної ради;
2. Дунаєвецької ЗОШ I-III ступенів №3 Дунаєвецької міської ради;
3. Навчально-виховного об'єднання №5 міста Хмельницького імені Сергія Єфремова;
4. Опорного закладу освіти Кустовецький ліцей Полонської міської ради Полонської міської об'єднаної територіальної громади;
5. Полонського ліцею № 7 ім. М. Сливки (Полонський НВК №2 «Загальноосвітня школа I-III ступенів №7 – дошкільний навчальний заклад» Полонської міської ради об'єднаної територіальної громади);
6. Федорівської загальноосвітньої школа I-III ступенів Хмельницького району;
7. Хмельницької гімназії №1 імені Володимира Красицького;
8. Хмельницького кооперативного фахового коледжу Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту.

Дослідження, незважаючи на умови воєнного стану, постійні тривоги, які неодноразово лунали упродовж цього часу, відключення електроенергії та, відповідно, зміни у графіку дослідження, в області було проведено у повному обсязі. Загалом у тестуванні взяло участь 215 осіб, що склало 84,3% від запланованої вибірки, та засвідчило успішну участь області у дослідженні навіть в умовах воєнного стану.

У 2022 році Інститут забезпечував участь області у 4 всеукраїнських моніторингових розвідках:

моніторинговому дослідженні стану розвитку позашкільної освіти в Україні;

моніторинговому дослідженні щодо особливостей організації шкільної природничої освіти та розроблення механізмів її модернізації у контексті розбудови Нової української школи;

моніторинговому дослідженні щодо вивчення досвіду організації оцінювання результатів навчання здобувачів загальної середньої освіти під час дистанційного навчання в умовах карантинних обмежень та воєнного стану;

моніторинговому дослідженні «Вивчення стану психосоціальної допомоги та соціально-педагогічного супроводу дітей, постраждалих від військових дій і внутрішньо переміщених осіб у закладах освіти».

Відповідно до Угоди про наукове співробітництво з Інститутом педагогіки НАНУ, на запит відділу моніторингу та оцінювання якості загальної середньої освіти проведено анкетування вчителів з питань здійснення формульованого оцінювання (та оцінювання за іншими методами) у ході навчального діалогу «учень – вчитель, учень – учень» та з питання використання у навчальному процесі методу самооцінювання учнів .

Було проведено регіональне соціологічне дослідження (опитування) щодо ставлення слухачів курсів підвищення кваліфікації та науково-педагогічних працівників ХОППО до дистанційного навчання в системі ППО. Результати даного дослідження розглянуто на науково-методичній раді ХОППО (22 грудня).

У контексті реалізації концепції Нової української школи та відстеження її результативності було проведено IV етап локального моніторингу навчальних досягнень учнів Нової української школи, які навчаються за різними освітніми проєктами. Його результати розглянуто в рамках круглого столу з представниками Інституту та Хмельницького ліцею № 17.

Для регіональних досліджень було розроблено відповідне документальне забезпечення та інструментарій. Результати регіональних моніторингових і соціологічних розвідок отримали широке оприлюднення для користування керівними та педагогічними працівниками області. Вони розглядалися в рамках

науково-практичних конференцій, а також були презентовані у вигляді наукових публікацій.

Задля забезпечення максимальної ефективності освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами здійснювався обласний моніторинг проведення комплексних оцінок, психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг та участі у засіданнях команд психолого-педагогічного супроводу в закладах освіти фахівцями інклюзивно-ресурсних центрів (ОРЦ).

Інститутом понад десять років проводиться системна робота з підвищення рівня загальної наукової та моніторингової культури освітян. Другий рік поспіль пріоритетним напрямком такої діяльності є допомога закладам ЗСО в питаннях підготовки та проведення внутрішкільних моніторингів. З цією метою проведено консультаційно-навчальний вебінар для керівників закладів ЗСО та їхніх заступників, а також для педагогічних працівників шкіл, які реалізують цей напрям у своїх закладах.

Розділ XII. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ІНСТИТУТУ

12.1. Співпраця з міжнародними фондами, науковими центрами, навчальними закладами, освітніми установами та громадськими організаціями

Інститут продовжує співпрацю з міжнародними організаціями, фондами: Гете-інститутом (Німеччина), Британською Радою, Міжнародним літнім інститутом вчителів англійської мови (Канада), Осередком розвитку освіти (Польська республіка), Німецьким товариством міжнародного співробітництва GIZ, Міжнародними фундаціями Aflatoun International, The LEGO Foundation, European Training Foundation, CRDF Global in Ukraine, Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX), Міжнародним Благодійним Фондом «Академія Української Преси», Інформаційно-дослідним центром «Інтеграція та розвиток», видавництвами «Хубер», «Клетт», «Лангеншайт», «Оксфорд», «Експрес Паблішінг», «Пірсон Едьюкейшн», «ММ Паблікейшен», «Кембридж», зі спілками поляків та учителів-полоністів Хмельниччини, з рядом закордонних громадських організацій та закладів освіти, зокрема: Естонська освітня організація Міксіке; Go Global; товариство «Інтеграція Європа – Схід» (м. Кельце, Республіка Польща); фундація «Центрально-Європейська Академія навчань та сертифікації» (CEASC, м. Бидгощ, Республіка Польща); Університет Суспільних наук (м. Лодзь, Республіка Польща); компанія «Future Hill House LTD» (м. Лондон, Об'єднане Королівство Великої Британії та Північної Ірландії) та іншими.

12.2. Розробка та реалізація міжнародних, всеукраїнських та обласних освітніх проєктів і програм

Освітняни області під керівництвом працівників Інституту продовжували реалізацію всеукраїнських та міжнародних проєктів і програм, зокрема:

міжнародних – Проєкти Британської Ради та Гете-інституту в Києві «Школи-партнери майбутнього», «GI Kiev Forfbildung DAF Fur multiplikatoren in der Ukraine», «e-Twinning Plus», «Професійний розвиток вчителя іноземної мови» (в рамках НУШ), Міжнародного літнього інституту вчителів (Канада) «Спілкування через океан» (онлайн-зустрічі з викладачами); освітні проєкти «Міксіке в Україні», «Матіфік в Україні», «Бобер» (підвищення комп'ютерної грамотності дітей, ознайомлення і зацікавлення сучасними інформаційними технологіями, комп'ютерною технікою та літературою), «Афлатот» (соціальна та фінансова освіта дітей дошкільного віку), «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», «Підтримка децентралізації в Україні», «Фінська підтримка реформи української школи – Навчаємось разом», «Дискусія деліберації», проєкти «Діяльнісний підхід у початковій школі» та «Педагогіка гри в закладах дошкільної освіти» (за підтримки The LEGO Foundation), SELFIE (щодо оцінки рівня цифровізації освіти), «Культура добросусідства» (за підтримки Інформаційно-дослідного центру «Інтеграція та розвиток»), проєкт щодо організації тренінгів з кібербезпеки для працівників ХОІППО та представників ОТГ (за підтримки CRDF Global in Ukraine, РНБО України та Хмельницької обласної ради), «Європейська якість навчання для кращої успішності учнів Нової української школи», «Впровадження навчання за європейської системою «Shuttle Time» під час вивчення модуля «Бадмінтон»» (Всесвітня федерація бадмінтону (BWF), Всеукраїнська федерація бадмінтону) тощо;

всеукраїнських проєктів: «Педагогічні умови становлення і розвитку особистості на ранніх етапах онтогенезу», «Формальна, неформальна, інформальна освіти у професійному розвитку педагога», «Створення освітнього позашкільного середовища в умовах децентралізації», «Модельовання розвитку авторської школи в Україні», «Науково-методичне забезпечення реалізації

авторської моделі «Школа толерантності», «Нова українська школа у поступі до цінностей», проєкту з інклюзивної освіти «Організаційно-педагогічні умови надання корекційної допомоги дітям з порушенням зору», освітнього проєкту «Лелека», вкрай актуальних та необхідних сьогодні безпекових проєктів «Безпечна та дружня до дитини школа», «Healthy Schools: заради здорових і радісних школярів», «Школа – простір безпеки», інноваційних програм, які розпочиналися з початкової школи, а нині впроваджуються і у базовій, зокрема «Нова українська школа», «Інтелект України» та ін.

Працівниками Інституту розроблено та реалізується ряд проєктів обласного рівня, зокрема, продовжується реалізація проєкту «Національно-орієнтована система громадянського виховання та комунікації», започатковано проєкти «Під знаком єдності – до Перемоги», «Розвиток національно-орієнтованої системи благодійності та волонтерства», «Розвиток інформаційно-ресурсного забезпечення партнерської взаємодії школи та сім'ї у час війни», «В європейській сім'ї вольній новій»; під егідою корпорації «Юрія-Фарм» та спільно з громадською спільнотою «Центр інновацій «Сходи в майбутнє» продовжує діяти проєкт «Школа природничого напрямку м. Городок», Обласний пролонгований проєкт «Наукова школа для вчителів біології» працював цього року за напрямом «Інновації та проривні технології в біології».

Розділ XIII. ВИСВІТЛЕННЯ У ВЕБ-ПРОСТОРИ ТА В ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНСТИТУТУ, ДОСЯГНЕНЬ ПЕДКОЛЕКТИВІВ, ПЕДПРАЦІВНИКІВ ТА ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В РЕГІОНІ

Діяльність ОІППО висвітлювалась у веб-просторі завдяки створенню єдиної інформаційної системи методичних служб області, удосконаленню сайту інституту. Окремо створено та модеруються безпосередньо працівниками інституту ще більше 40 сайтів, тобто продовжується процес формування єдиного освітнього і науково-методичного середовища. Сприяють цьому вебінари, вебнаради, е-форуми, е-конференції, блоги кафедр, центрів, окремих методистів, робота консультпунктів у інтернет-режимі. Постійне висвітлення діяльності Інституту, досягнень педколективів, педпрацівників, педагогічного досвіду та проблем розвитку освіти в регіоні відбувається і через офіційну сторінку «Хмельницький обласний інституту післядипломної педагогічної освіти» (<https://www.facebook.com/XOIPPO>) у соціальній мережі Facebook, і через Facebook-спільноти («Реформа освіти – наше бачення», «НУШ Хмельниччини», «Дошкілля Хмельниччини», «Інформатики Хмельниччини»; «Освіта Хмельниччини: реалії»; «Директор школи ХХІ століття» та ін.).

Висвітлення діяльності ОІППО здійснювалось і у медійному просторі на шпальтах обласної газети «Подільські вісті», друкованих ЗМІ, радіо та телебаченням. Зокрема, обласною державною медіакомпанією «Суспільне: Поділля» («Поділля-Центр»), «Перший подільський», міським муніципальним каналом «Місто», «33 каналом» та телеканалом «TV7+» показано 10 окремих сюжетів про діяльність інституту або за участю його працівників. Вони стосувалися як окремих подій, організаторами та координаторами яких виступав Інститут, так і загальнодержавних подій та суспільних процесів (висвітлення перебігу та підсумків обласного етапу конкурсу Вчитель року-2022; викладання зарубіжної літератури (без російських та білоруських письменників); відкриття експозиції робіт I Обласного творчого фестивалю

«Вчитель ART»; реалізація проєкту «Митці рідного краю» (на прикладі Хмельницької області); питання щодо присвоєння інституту імені полковника Анатолія Назаренка та інші).

Діяльність інституту висвітлювалась і в ракурсі популяризації педагогічного досвіду вчителів області через публікації у фахових журналах, зокрема «Географія і економіка в рідній школі» – матеріали з досвіду роботи вчителів географії (Гільберг Т.Г., кращі практики 4-х учителів).

Такі основні здобутки інституту за рік, що минув.

З прийняттям постанови Кабінету Міністрів України від 29 липня 2020 р. № 672 «Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників», ліквідацією РМК/ММК й створенням лише 15 ЦПРПП, які охопили опосередкованою методичною підтримкою лише четверту частину територіальних громад області, потреби у наданні методичної допомоги з різних питань (підвищення кваліфікації педагогічних та керівних кадрів освіти, організація роботи з обдарованими учнями, організація конкурсу «Учитель року» та ін.) стрімко зросли, особливо у тих територіальних громадах, де ЦПРПП не створено. В умовах переважання дистанційного формату навчання в системі післядипломної, а також дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти, що триває майже три роки через карантинні обмеження, а з 24 лютого – через військовий стан, забезпечення максимально можливої якості освіти та подолання освітніх втрат будуть домінуючими у діяльності Інституту.

Тому перед закладом стоять складні завдання та велика відповідальність – забезпечувати задоволення освітніх потреб на найвищому рівні та якомога ефективніше здійснювати науково-методичний супровід діяльності педагогів закладів дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти, методичних працівників у нових реаліях. Інститут і надалі залишатиметься об'єднаним центром усіх педагогів і працівників методичних служб області, де кожен усвідомлює свою місію, роль, завдання та важливість руху в єдиному напрямку.

ЗМІСТ

	ВСТУП	2
Розділ I.	ОРГАНІЗАЦІЙНО-КЕРІВНА ДІЯЛЬНІСТЬ	4
1.1.	Структура закладу.....	4
1.2.	Засідання вченої та науково-методичної рад.....	5
Розділ II	НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ ТА РЕГІОНАЛЬНИХ ПРОГРАМ	8
2.1.	Державні програми.....	8
2.2.	Регіональні програми.....	9
Розділ III.	ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИХ І ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ	11
Розділ IV.	НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ	15
4.1.	Науково-дослідна проблематика інституту, кафедр та науково-педагогічних працівників	15
4.2.	Підсумки наукових досліджень	17
4.3.	Експертно-аналітична діяльність	18
4.4.	Дослідно-експериментальна діяльність	19
Розділ V.	ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНИХ ТА НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ МІЖНАРОДНОГО, ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО РІВНІВ	22
Розділ VI.	ПІДГОТОВКА НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ТА МЕТОДИЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ	25
Розділ VII.	НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ	27
7.1.	Поширення досвіду педагогічної та управлінської діяльності педпрацівників області	27
7.2.	Науково-методичний супровід проведення конкурсів фахової майстерності педагогічних працівників	30
7.3.	Науково-методичний супровід роботи з обдарованими дітьми	33
7.4.	Науково-методичний супровід формування й розвитку професійної компетентності керівних кадрів і педагогічних працівників	36
7.5.	Науково-методичний супровід дошкільної освіти	40
7.6.	Науково-методичний супровід початкової освіти	44
7.7.	Реалізація концепції Нової української школи у базовій школі	46
7.8.	Науково-методичний супровід виховної діяльності	48
Розділ VIII.	ПІДТРИМКА ОСВІТИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	55

Розділ ІХ. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	60
Розділ Х. ФОРМУВАННЯ ЄДИНОГО ОСВІТНЬОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ РЕГІОНУ	64
Розділ ХІ. МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ. МОНІТОРИНГОВІ ТА СОЦІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В РЕГІОНІ	68
Розділ ХІІ. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ІНСТИТУТУ	73
12.1. Співпраця із міжнародними фондами, науковими центрами, навчальними закладами, освітніми установами та громадськими організаціями	73
12.2. Розробка та реалізація міжнародних, всеукраїнських та обласних проєктів і програм	74
Розділ ХІІІ. ВИСВІТЛЕННЯ У ВЕБ-ПРОСТОРІ ТА В ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНСТИТУТУ, ДОСЯГНЕНЬ ПЕДКОЛЕКТИВІВ, ПЕДПРАЦІВНИКІВ ТА ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В РЕГІОНІ	76
ЗМІСТ	78